

ความเชื่อมั่นในการชำระเงิน “ในระบบดิจิทัล”

จัดทำโดย

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ร่วมกับ

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ความเชื่อมั่นในการชำระเงิน “ในระบบดิจิทัล”

โดย กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ร่วมกับ
สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการคุ้มครองทางอิเล็กทรอนิกส์
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

ISBN 974-229-722-3

พิมพ์ครั้งที่ 1 (พฤษภาคม 2548)

จำนวน 1,000 เล่ม

เอกสารเผยแพร่

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2548 ตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ร่วมกับ

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

ไม่อนุญาตให้คัดลอก ทำซ้ำ และดัดแปลง ส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือฉบับนี้
นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์เท่านั้น

Copyright©2005 by:

Ministry of Information and Communication Technology and

National Electronics and Computer Technology Center

National Science and Technology Development Agency

Ministry of Science and Technology

112 Thailand Science Park, Phahon Yothin Road, Klong 1, Klong Luang,

Pathumthani 12120, THAILAND.

Tel. +66(0)2-564-6900 Fax. +66(0)2-564-6901..2

จัดทำโดย

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ร่วมกับ

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการคุ้มครองทางอิเล็กทรอนิกส์

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

73/1 ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 02-644-8150-9 โทรสาร 02-644-6653

URL: <http://www.nectec.or.th/> e-mail: info@nectec.or.th

คำนำ

หนังสือความเชื่อมั่นในการชำระเงิน “ในระบบดิจิทัล” เป็นการรวบรวมเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับข้อควรรู้เบื้องต้นในระบบการชำระเงินรูปแบบดิจิทัลสำหรับผู้ประกอบการและผู้สนใจ โดยหนังสือเล่มนี้เกิดจากการที่คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการและภาครัฐ ภายใต้คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของข้อมูลที่ผู้ประกอบการควรรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาธุรกิจของตนเองโดยนำระบบการชำระเงินในรูปแบบดิจิทัลเข้ามาช่วยในการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและทันต่อสภาวะการแข่งขันในปัจจุบัน

หนังสือฉบับนี้จะประกอบด้วยเนื้อหา 5 ส่วนด้วยกัน โดยจะครอบคลุมเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ วิวัฒนาการของระบบการชำระเงินและแนวโน้มในอนาคต การกำกับและระบบการชำระเงินในการบริการของธนาคารแห่งประเทศไทย กฎระเบียบเกี่ยวกับระบบการชำระเงิน และการจัดเก็บภาษีอากรในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

หวังว่าท่านผู้อ่านจะได้ประโยชน์จากเนื้อหาในหนังสือฉบับนี้เพื่อสร้างความมั่นใจในการชำระเงินในระบบดิจิทัล และก้าวเข้าสู่การทำธุรกรรมรูปแบบใหม่อย่างมั่นใจ

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ร่วมกับ

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

พฤษภาคม 2548

สารบัญ

บทที่ 1	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์.....	5
	โดย นางสาววิลาวรรณ วนตุรงค์วรรณ	
	กรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์	
บทที่ 2	วิวัฒนาการของระบบการชำระเงินและแนวโน้มในอนาคต.....	24
	โดย สายระบบการชำระเงิน	
	ธนาคารแห่งประเทศไทย	
บทที่ 3	การกำกับและระบบการชำระเงินในการบริการ	
	ของธนาคารแห่งประเทศไทย	27
	โดย สายระบบการชำระเงิน	
	ธนาคารแห่งประเทศไทย	
บทที่ 4	กฎระเบียบเกี่ยวกับระบบการชำระเงิน.....	32
	โดย นางสาวอาวีวรรณ อินทกาญจน์	
	สายนโยบายสถาบันการเงิน	
	ธนาคารแห่งประเทศไทย	
บทที่ 5	การจัดเก็บภาษีสรรพากรในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์.....	42
	โดย นายสุภัทธ์ บุญญานนท์	
	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ 7 วช. กรมสรรพากร	

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

โดย นางสาววิลาวรรณ วन्दรงค์วรรณ
กรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจุบันโลกกำลังก้าวเข้าสู่ยุคสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ (knowledge-based society) นับตั้งแต่เริ่มมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารพัฒนาเรื่อยมาจนกระทั่งถึงยุคที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ทำให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทำได้โดยสะดวกรวดเร็ว ส่งผลให้สังคมเริ่มปรับเปลี่ยนเป็นสังคมสารสนเทศเต็มรูปแบบ

พัฒนาการข้างต้นเป็นที่มาของการทำธุรกรรมหรือธุรกิจในรูปแบบใหม่ ที่มักเรียกกันว่า “ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” หรือ “พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์” ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ดังรายงาน “e-Commerce and Development Report 2002” ของ UNCTAD ซึ่งอ้างอิงข้อมูลประมาณการจาก Forrester ว่า มูลค่าการทำธุรกรรมทางออนไลน์ในปี ค.ศ. 2003 จะสูงถึง 3,878 พันล้านเหรียญสหรัฐ และจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยในปี ค.ศ. 2006 จะสูงถึง 12,837 พันล้านเหรียญสหรัฐ สำหรับประเทศไทยนั้น ในปี พ.ศ. 2546 นี้ มีการประมาณการมูลค่าการทำธุรกรรมระหว่างธุรกิจกับธุรกิจ (B2B) โดยการจัดซื้อผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Procurement ว่ามีมูลค่าสูงถึง 300,000 ล้านบาท

“ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” หรือ “พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์” จึงเป็นทางเลือกใหม่อีกทางเลือกหนึ่งในการทำธุรกิจ ในการให้บริการภาครัฐ ในการบริโภคของประชาชน ตลอดจนการศึกษาหาความรู้ และเป็นที่มาของการกำหนดให้มี “คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” เพื่อทำหน้าที่ในการวางนโยบาย การเสนอแนะมาตรการในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เสนอแนะการตรากฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องและจำเป็น ตลอดจนกำกับดูแลธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ และเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อป้องกันความเสียหายต่อสาธารณชน

จึงอาจกล่าวได้ว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยในสหัสวรรษนี้

สถิติและข้อมูลที่น่าสนใจ

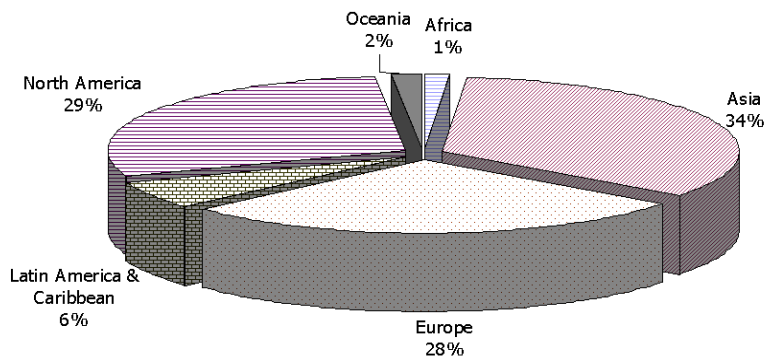
เอกสารเล่มนี้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมมาจากเอกสารบรรยายสำหรับคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการปรับเสริมองค์ความรู้แก่คณะกรรมการฯ ในความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์หรือพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ในยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะเทคโนโลยีด้านอินเทอร์เน็ตมีความก้าวหน้าและการนำไปใช้งานได้หลากหลายมากขึ้น ทั้งเพื่อความบันเทิง การศึกษาและเพื่อธุรกิจ จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจะสะท้อนได้ถึงความเติบโตในด้านต่างๆ ปัจจุบันอัตราการเพิ่มของประชากรผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในทวีปเอเชียมีอัตราการเพิ่มที่สูงแซงหน้าภูมิภาคอื่นๆ ไปแล้ว

สถิติจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตรายภูมิภาค (หน่วย: พันคน)

ภูมิภาค	ค.ศ. 2000	ค.ศ. 2001	ค.ศ. 2002
Africa	4,559	6,510	7,943
Asia	109,257	150,472	201,079
Europe	110,824	143,915	166,387
Latin America & Caribbean	17,673	26,163	35,459
North America	136,971	156,823	170,200
Oceania	8,248	9,141	10,500
Developing countries	93,161	135,717	189,882
Developed countries	294,371	357,307	401,686
World	387,531	493,024	591,567

(ข้อมูลจาก UNTAD : Ecommerce and Development Report 2003)

รูปที่ 1 สัดส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตแบ่งตามภูมิภาค ปี ค.ศ. 2002

ประเภทของการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และสถิติที่เกี่ยวข้อง

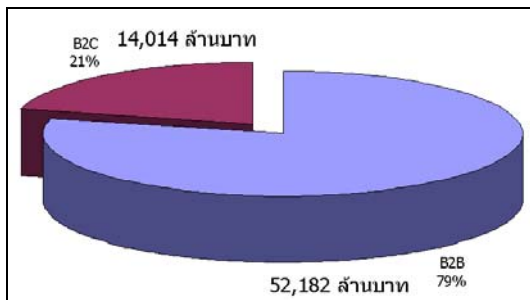
สำหรับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์นั้นอาจแบ่งออกเป็นหลายประเภท กล่าวคือการทำธุรกรรมระหว่างธุรกิจและธุรกิจ (Business to Business : B2B) การทำการค้าระหว่างธุรกิจด้วยกันเองโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าขายหรือระบบเพื่อการจัดการการผลิตหรือวัตถุดิบ มูลค่าการทำธุรกรรมต่อครั้งค่อนข้างจะสูง และถือเป็นหัวใจสำคัญในการผลักดันการพัฒนาการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ขยายออกไปในวงกว้าง เช่น <http://www.cementthaionline.com>, <http://www.value.co.th> ทั้งสองเว็บไซต์จะใช้เป็นช่องทางการติดต่อซื้อขายระหว่างผู้ประกอบการกับตัวแทนจำหน่าย ช่วยอำนวยความสะดวกในเรื่องเวลาสั่งซื้อ ตัวแทนจำหน่ายสามารถสั่งซื้อได้ตลอดเวลาที่ต้องการแม้นอกเวลาทำการปกติ

การทำธุรกรรมระหว่างธุรกิจกับผู้บริโภค (Business to Customer: B2C) เป็นธุรกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภคโดยตรง แม้ว่าจะมีมูลค่าน้อยกว่า B2B แต่เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการทุกประเภทสามารถเริ่มหรือขยายฐานธุรกิจได้อย่างกว้างขวางทั่วโลก เหมาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ประกอบการรายเล็กและระดับกลาง เช่น amazon.com ร้านขายหนังสือออนไลน์ที่มีหนังสือมากที่สุดในโลก

การทำธุรกรรมระหว่างธุรกิจกับภาครัฐ (Business to Government : B2G) เป็นธุรกรรมระหว่างภาคธุรกิจกับภาครัฐส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่รัฐบาลมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ อย่างแพร่หลาย เช่น ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐหรือ G-Procurement ที่เป็นนโยบายของรัฐบาลในปัจจุบัน ระบบการยื่นเอกสารพิธีศุลกากรผ่านระบบอัตโนมัติของกรมศุลกากรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันภาครัฐกับประชาชน (Government to Citizen: G2C) เป็นการทำธุรกรรมในการให้บริการประชาชนโดยทั่วไป เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนไม่ต้องเดินทางมาทำธุรกรรมหลายๆ ประเภทกับหน่วยงานราชการ เช่น งานทะเบียนราษฎร การยื่นชำระภาษีกับกรมสรรพากร

สถิติข้อมูลในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์แบบ B2B และ B2C ซึ่งเป็นข้อมูลจาก UNTAD : Ecommerce and Development Report 2003 ได้ประมาณการไว้ดังนี้

ภูมิภาค	ปี ค.ศ. 2002	ปี ค.ศ. 2006
Developing Asia and Pacific	87.6	660.3
Latin America	7.6	100.1
Transition economies	9.2	90.2
Africa	0.5	6.9
North America	1,677	7,469
Developed Europe	246.3	2458.6
Developed Asia and Pacific	264.8	2052.1
World total	2,293.50	12,837.30

รูปที่ 2 มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยปี พ.ศ. 2545

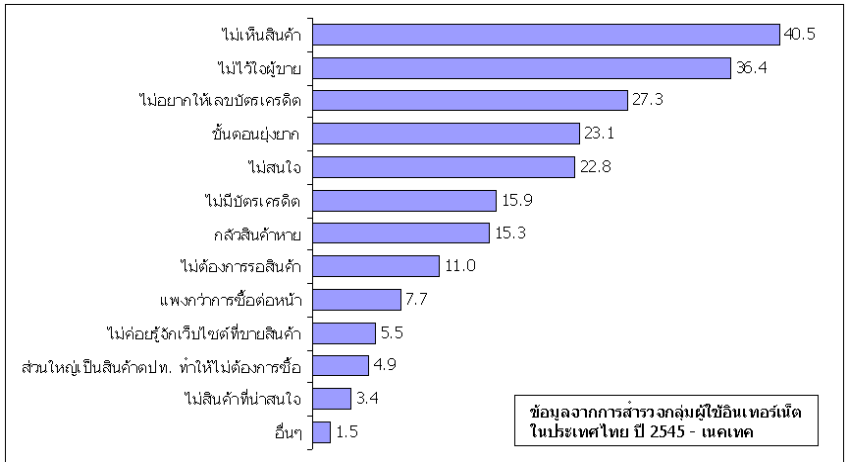
ทั้งนี้ ในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์แบบ B2B สำหรับประเทศไทยนั้น ในปี พ.ศ. 2545 มีมูลค่ารวมสูงถึงประมาณ 52,182 ล้านบาท ส่วนการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์แบบ B2C มีมูลค่าประมาณ 14,014 ล้านบาท รวมมูลค่าทั้งสิ้นประมาณ 66,196 ล้านบาท (ข้อมูลจากรายงานสำรวจสถานภาพปัจจุบันและประเมินมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยประจำปี พ.ศ. 2545 ของศูนย์พัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ)

ภาพรวมมูลค่าการประกอบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบบ B2C จากการรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าสนใจ คือ ในปี พ.ศ. 2545 แคนาดามีมูลค่าการซื้อขายออนไลน์ประมาณ 13.7 พันล้านเหรียญหรือประมาณ 425,000 ล้านบาท ประเทศจีนมีมูลค่าการซื้อขายสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ตประมาณ 5 พันล้านหยวน หรือประมาณ 25,000 ล้านบาท ส่วนญี่ปุ่นมีมูลค่าประมาณ 1,484 พันล้านเยน หรือประมาณ 550,000 ล้านบาท

เหตุผลที่คนไทยไม่ซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต

อย่างไรก็ตาม มีข้อน่าสังเกตว่าพฤติกรรมการบริโภคหรือซื้อขายสินค้าหรือบริการทางอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยนั้น จากผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2545 ของเนคเทค พบว่าคนไทยยังไม่นิยมซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ตมากนักแม้จะมีมูลค่าการซื้อขายค่อนข้างสูงก็ตาม ทั้งนี้ ด้วยหลายเหตุผล เช่น ยัง

ไม่เห็นสินค้า คิดเป็นร้อยละ 40.5, ไม่ไว้วางใจผู้ขาย คิดเป็นร้อยละ 36.4, ไม่อยากให้ข้อมูลเกี่ยวกับเลขบัตรเครดิต คิดเป็นร้อยละ 27.3 เป็นต้น

รูปที่ 4 เหตุผลที่ไม่ซื้อสินค้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต

การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ

ในระยะสองปีที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐได้มีการดำเนินงานในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการนำเอาเทคโนโลยีเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะเรื่องพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาให้บริการกับประชาชน โดยในที่นี้นำเสนอถึงการดำเนินงานในสามกระทรวงคือ

กระทรวงพาณิชย์

การจัดตั้งกองพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ขึ้นภายใต้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ เป็นศูนย์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ สร้างความเชื่อมั่นในการประกอบการ และสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และได้ดำเนินงานในทางปฏิบัติ เช่น การรับขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ งานสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการโดยการทำ Trust Mark และมีการออกใบรับรอง (Certificate) เพื่อยืนยันตัวตนบุคคล โดยกองพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานรับลงทะเบียน (Registration Authority) ในการรับรองดังกล่าว ดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ http://www.dbd.go.th/thai/e-commerce/intro_main.phtml

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ได้จัดทำโครงการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อผู้ผลิตและผู้ส่งออกของไทย โดยมอบหมายให้เอกชน 5 ราย ร่วมการดำเนินงาน ดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ <http://www.dephtai.go.th>

กระทรวงการคลัง

กรมสรรพากรให้บริการในการยื่นแบบและชำระภาษีผ่านเว็บไซต์ ของกรมสรรพากรและตัดเงินโดยตรงจากบัญชีของธนาคารที่เข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้ประชาชนยังสามารถชำระภาษีผ่านช่องทางอื่นของธนาคาร เช่นธนาคารทางอินเทอร์เน็ต โครงการดังกล่าวสามารถอำนวยความสะดวกให้กับภาคประชาชนและทำให้รัฐได้รับเงินชำระค่าภาษีเร็วขึ้น ดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ <http://www.rd.go.th>

กรมศุลกากรได้ให้บริการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Interchange: EDI) ผ่านเครือข่ายปิด <http://www.customs.go.th> และผ่านอินเทอร์เน็ตที่ <http://www.mofedi.com>

กรมบัญชีกลางจัดทำเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและพัสดุภาครัฐ รวมทั้งการประมูลภาครัฐ (e-Procurement และ e- Auction) โดยได้ทำการคัดเลือกเอกชนที่ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 9 ราย ดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ <http://www.gprocurement.or.th>

กระทรวงมหาดไทย

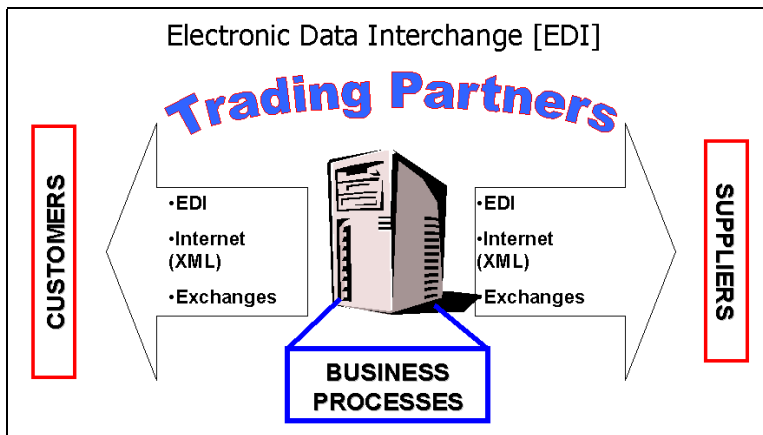
การให้บริการงานทะเบียนราษฎรทางอิเล็กทรอนิกส์ และโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อพัฒนาความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการและการวางแผนการทำงานและให้บริการกับประชาชน อีกทั้งยังเป็นแหล่งข้อมูลในการติดต่อซื้อขายสินค้า ผลิตภัณฑ์ และแนะนำแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น
<http://www.mahadthai.com>

ลักษณะทั่วไปของการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น อาจแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ เครือข่ายแบบปิด (close network) เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Interchange: EDI), Intranet, S.W.I.F.T เป็นต้น และการทำธุรกรรมผ่านเครือข่ายแบบเปิด (open network) เช่น เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในเครือข่ายแบบปิด

การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ EDI นั้น หมายถึง การแลกเปลี่ยนข้อมูลกันทางอิเล็กทรอนิกส์โดยมีการตกลงเกี่ยวกับมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์กันไว้ล่วงหน้าเป็นการเฉพาะ ซึ่งใช้ในการผ่านพิธีการทางศุลกากร

รูปที่ 5 การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์หรือ EDI

การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายแบบเปิด

การทำธุรกรรมออนไลน์ผ่านเครือข่ายแบบเปิดนั้น ผู้ใช้จะสามารถเข้าไปทำรายการจากเครื่องคอมพิวเตอร์ใดก็ได้ที่มีการต่ออินเทอร์เน็ตโดยผ่านโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ ตัวอย่างเช่น Internet Explorer หรือ Netscape หรือ Opera เป็นต้น

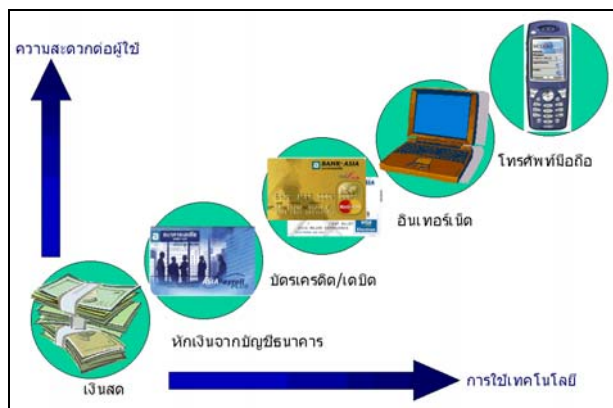
อย่างไรก็ตาม การทำธุรกรรมออนไลน์เกี่ยวกับการเงินหรือต้องการความปลอดภัยสูงนั้นจะต้องทำผ่านเว็บไซต์ที่มีการเข้ารหัสเพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการทำรายการการใช้ SSL อันเป็นระบบกุญแจที่มีการติดตั้ง (built in) เข้าไปที่เบราว์เซอร์เพื่อให้ทำหน้าที่ในการเข้ารหัสเป็นสิ่งที่นิยมใช้และเป็นมาตรฐานในปัจจุบัน เว็บไซต์ที่ใช้ SSL จะขึ้นต้นที่อยู่เว็บด้วย https แทนที่จะขึ้นต้นด้วย http เช่นเว็บไซต์ทั่วไป

นอกจากนั้น อาจมีการใช้ลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) ในการยืนยัน และตรวจสอบตัวบุคคล โดยเมื่อใช้ลายมือชื่อดังกล่าวแล้ว หากมีการแก้ไขข้อความ ใดๆ ที่ส่งถึงกัน เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ลายมือชื่อดิจิทัลก็จะแจ้งให้ผู้ใช้ทราบในทันที ว่า ลายมือชื่อนั้นไม่สมบูรณ์ (signature invalid) ปกติมักมีผู้ให้บริการซึ่งเป็นบุคคลที่สามที่เป็นผู้ประกอบการทำหน้าที่ในการให้บริการดังกล่าวโดยผู้ให้บริการจะทำหน้าที่ ในการตรวจสอบตัวตนผ่านทางเอกสารหรือข้อมูล que ผู้ใช้บริการใช้ยื่นประกอบการ ขอรับบริการก่อนเสมอ ดังนั้นความไว้วางใจในการใช้ลายมือชื่อดิจิทัลจึงมักอิงอยู่กับ ความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการด้วย

การพัฒนากระบวนการชำระเงินสำหรับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

การทำธุรกรรมเริ่มต้นพัฒนาจากการทำธุรกรรมแบบทั่วไปที่มีการชำระเงิน คำสินค้าหรือบริการด้วยเงินสด อันมีความเสี่ยงในการพกพาเงินซึ่งไม่สะดวกทั้ง ผู้ซื้อและผู้ขาย ทำให้อาจสูญเสียโอกาสในการได้รับดอกเบี้ยเงินฝาก และไม่เหมาะกับการซื้อสินค้าที่มีราคาสูง อย่างไรก็ตามสังคมไทยในทุกวันนี้ก็ยังคงเป็นสังคมที่ยังยึดติดอยู่กับการใช้เงินสด (cash society) เป็นหลักอยู่เช่นเดียวกับที่ผ่านมา

รูปที่ 6 วิวัฒนาการของระบบการชำระเงิน

ต่อมาเริ่มมีการชำระเงินในการทำธุรกรรมกันโดยการหักบัญชีโดยอัตโนมัติ ซึ่งก่อนจะดำเนินการหักเงินผ่านบัญชีได้นั้น ต้องมีการทำสัญญาร่วมกันระหว่างร้านค้า ลูกค้า และธนาคารเสียก่อน วิธีการดังกล่าวจำกัดอยู่แต่เพียงกับร้านค้าที่เปิดให้ใช้บริการเท่านั้น โดยมากการให้บริการนี้มักใช้เพื่อชำระค่าบริการมากกว่าชำระค่าสินค้า และในรูปแบบการชำระค่าบริการดังกล่าว ลูกค้าอาจยังมีข้อห่วงกังวลอยู่บ้างเกี่ยวกับยอดหักชำระโดยธนาคารว่าจะถูกต้องตรงกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงหรือไม่และต้องกลับมาตรวจสอบรายการเดินบัญชีของธนาคารที่ใช้หักเพื่อความมั่นใจในภายหลัง

จากนั้นเป็นการชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการด้วยบัตรเครดิตหรือบัตรเดบิต ซึ่งนับเป็นกลไกสำคัญอันเป็นที่ยอมรับกันในการชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการ เพราะมีเครือข่ายเชื่อมโยงถึงกันทั่วโลกระหว่างร้านค้า ธนาคาร และบริษัทบัตรเครดิต โดยได้มีการพัฒนาและปรับปรุงเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องและพิสูจน์ความน่าเชื่อถือแล้ว และในการให้บริการหรือใช้บริการยังได้มีการจัดทำข้อตกลงอันเป็นมาตรฐานซึ่งคู่สัญญาที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายยอมรับ โดยทั่วไปร้านค้าที่จะรับบัตรเครดิตหรือบัตรเดบิตต้องมีบัญชีกับธนาคาร และติดตั้งเครื่องรับบัตรเครดิต (เครื่อง EDC) การตรวจสอบบัตรโดยส่วนมากจะเป็นแบบอัตโนมัติผ่านเครื่อง EDC แต่ก็มีบางกรณีซึ่งร้านค้าไม่ได้ติดตั้งเครื่อง EDC ที่สามารถติดต่อกับทางธนาคารได้โดยตรง ก็จะใช้ระบบการโทรศัพท์ในการตรวจสอบบัตร

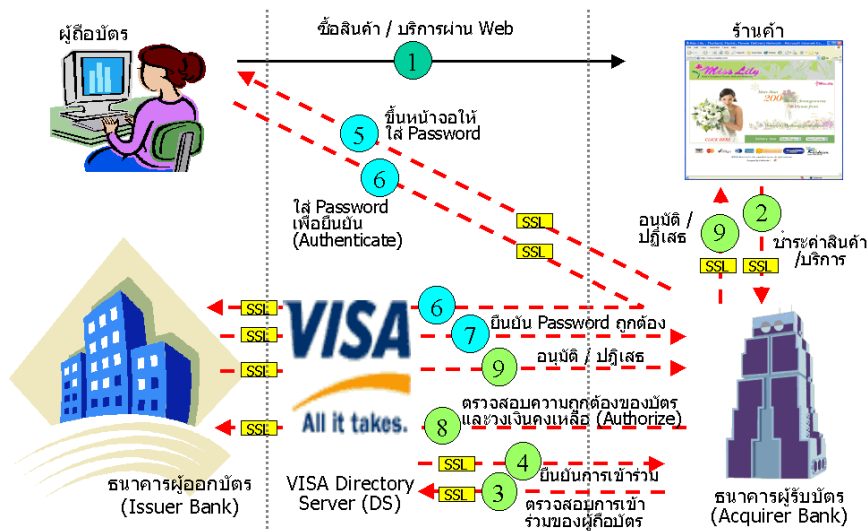
จากนั้นจึงเข้าสู่ยุคการซื้อขายสินค้าหรือบริการผ่านทางอินเทอร์เน็ต (e-Commerce) ซึ่งรายการเกือบทั้งหมดเป็นการชำระโดยผ่านบัตรเครดิต ในยุคแรกๆ ของการทำ e-Commerce ลูกค้าเพียงใส่หมายเลขบัตรเครดิตและวันหมดอายุของบัตรในหน้าเว็บไซต์ของการชำระเงิน ทำให้เกิดการปลอมแปลงการซื้อโดยบุคคลไม่ประสงค์ดีที่รู้ข้อมูลบัตรเครดิตของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ง่าย จึงได้มีการพัฒนาให้เพิ่มหมายเลข CVV (Card Verification Value) ซึ่งเป็นตัวเลข 3 หลักสุดท้ายที่พิมพ์ไว้

ด้านหลังบัตรเครดิตทุกใบเข้าไปในหน้าของการชำระเงิน เพื่อให้เกิดการปลอมแปลงยากขึ้น เนื่องจากตัวเลข CVV นี้จะไม่ถูกพิมพ์เป็นตัวนูนไว้ด้านหลังบัตร อันหมายถึงร้านค้าทั่วไปที่รับบัตรเครดิตที่หน้าร้านจะไม่มีหมายเลขนี้เก็บไว้บนสลิปฉบับของร้านค้า

รูปที่ 7 ระบบ Card Verification Value (CVV)

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การทำธุรกรรมและการชำระเงินทางออนไลน์มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น นอกจากจะมีการนำระบบ CVV มาใช้แล้ว ยังมีระบบการตรวจสอบตัวบุคคล (Authentication) โดยการให้ลูกค้าของธนาคารผู้ออกบัตรสมัครขอรหัสส่วนตัวสำหรับใช้ในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์แต่ละครั้ง โดยเรียกระบบดังกล่าวว่า “Verified by VISA” หรือ “Master Card Secure Code” แล้วแต่ว่าผู้สมัครจะใช้บัตรเครดิตชนิดใด

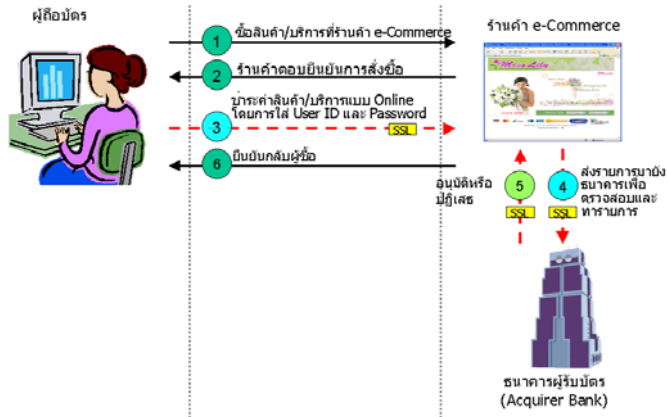

รูปที่ 8 ขั้นตอนการชำระเงินผ่านอินเทอร์เน็ตที่มีระบบ Verified by VISA

นอกจากการใช้บัตรเครดิตในการชำระเงินเพื่อทำธุรกรรมทางออนไลน์แล้ว ยังมีการใช้ระบบหักบัญชีในการทำธุรกรรมอีกด้วย กล่าวคือ ลูกค้าผู้ซื้อหรือผู้ใช้บริการต้องสมัครใช้บริการ **Internet Banking** กับธนาคาร เพื่อให้ได้รหัสผู้ใช้ (User ID) และรหัสผ่าน (Password) สำหรับใช้ในการชำระเงินโดยการหักบัญชี โดยธนาคารจะทำหน้าที่ในการตรวจสอบ User ID และ Password ในการทำธุรกรรมดังกล่าว

นอกจากการใช้ User ID และ Password ของบริการ Internet Banking ในการชำระค่าสินค้าและบริการในการทำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ผ่าน Web site ของร้านค้าแล้ว ธนาคารผู้ให้บริการ Internet Banking ยังเปิดให้ลูกค้าชำระค่าสินค้าและบริการในบริการ Internet Banking ของธนาคารโดยตรงอีกด้วย (โดยทั่วไปจะเรียกว่า บริการ Bill Payment)

นอกจากระบบ **Internet Banking** จะให้บริการเพื่อชำระเงินค่าสินค้าและบริการทางออนไลน์แล้ว ยังให้บริการอื่นๆ เพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับลูกค้าของธนาคารอีกด้วย เช่น การสรุปยอดบัญชี การเรียกดูรายการเดินบัญชี การโอนเงินระหว่างบัญชี การโอนเงินไปต่างประเทศ เป็นต้น

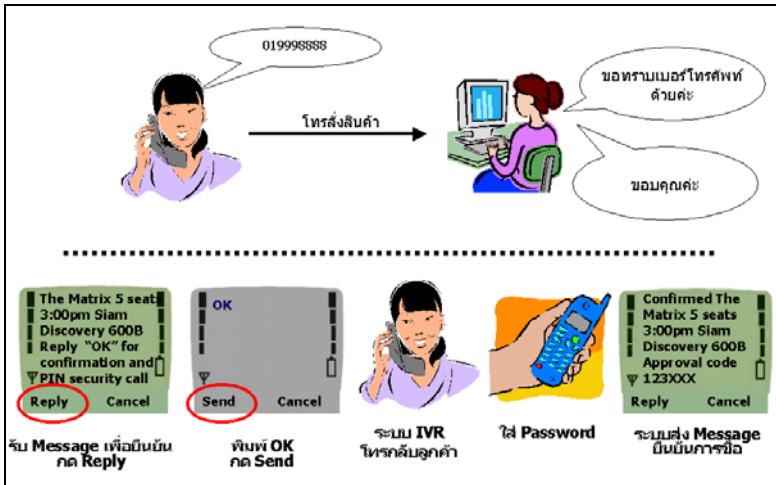
รูปที่ 9 ขั้นตอนการชำระเงินโดยการหักเงินโดยตรงจากบัญชีของธนาคาร

อนึ่ง สำหรับการชำระค่าสินค้าหรือบริการผ่านระบบ **Internet Banking** นั้น ผู้ชำระสามารถเก็บใบเสร็จรับเงินที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Receipt) ไว้เป็นหลักฐานในการชำระได้ โดยธนาคารจะเก็บข้อมูลการชำระเงินดังกล่าวไว้ในระบบเพื่อยืนยันการชำระเงินจากลูกค้าด้วย ปัญหาที่มีข้อน่าสงสัยอันเป็นภารกิจของคณะกรรมการชุดนี้ด้วย ก็คือ หลักฐานดังกล่าวมีผลทางกฎหมายหรือไม่ อย่างไร และโดยเหตุสงสัยข้างต้น ธนาคารจึงได้จัดทำสัญญามาตรฐานขึ้นเพื่อให้ลูกค้าของธนาคารตกลงยอมรับเงื่อนไขต่างๆ ของสัญญาบนกระดานเสียก่อน เพื่อความสมบูรณ์ของการทำรายการและความผูกพันจากการหักบัญชีของธนาคาร

ระบบการหักเงินโดยตรงจากบัญชีนี้ ยังนิยมใช้กันในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างภาคธุรกิจกับธุรกิจ (B2B) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการชำระเงินจากบริษัทที่เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้า (Dealer) ไปยังบริษัทผู้ขายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเรียกว่าระบบ e-Bill Presentment and Payment หรือ eBPP ระบบนี้จะมีการแสดงใบแจ้งหนี้ (Invoice) ผ่านทางอินเทอร์เน็ต และบริษัทตัวแทนแต่ละแห่งจะเข้ามาทำรายการโดยต้องระบุ User Id และ Password ให้ถูกต้อง การชำระเงินระหว่างบริษัทกับบริษัทจะเป็นแบบ Real-time online ซึ่งมีความปลอดภัยสูง เพราะมีการเข้ารหัสลับข้อมูลด้วย SSL-128 บิต และมีการผูกบัญชีระหว่างผู้ชำระและผู้รับชำระ นอกจากนี้รายการที่เกิดจากการชำระเงินสามารถนำไปลงบัญชีเพื่อกระทบบยอด (Reconcile) ได้

ส่วนลำดับถัดจากการทำชำระเงินผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก็เป็นการทำธุรกรรมออนไลน์ผ่านโทรศัพท์มือถือ ซึ่งอาจแยกออกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ การทำธุรกรรมทางการเงินผ่านโทรศัพท์มือถือ (**Mobile Banking**) และการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านโทรศัพท์มือถือ (**Mobile Commerce**) สำหรับ Mobile Banking นั้น อาจเป็นการทำธุรกรรมผ่าน Sim Tool Kit (STK) หรือผ่านระบบ Wireless Application Protocol (WAP) ซึ่งมีการให้บริการในหลายรูปแบบ เช่น การสรุปยอดบัญชีคงเหลือ การโอนเงินระหว่างบัญชี การชำระค่าสินค้าและบริการ การชำระค่าใช้จ่ายบัตรเครดิตและบัตรเดบิต และการเปลี่ยนรหัสผ่าน เป็นต้น ส่วน Mobile Commerce นั้น เป็นการทำธุรกรรมเพื่อสั่งซื้อสินค้าและชำระเงินผ่านโทรศัพท์มือถือ โดยอาจมีการส่ง SMS ในการทำรายการสั่งซื้อและระบบโทรกลับอัตโนมัติ (Call-back IVR) ในการตรวจสอบลูกค้า (verify PIN)

อย่างไรก็ตาม ก่อนทำธุรกรรมดังกล่าว ลูกค้าต้องสมัครใช้บริการกับธนาคารที่เปิดให้บริการนี้และยอมรับข้อตกลงซึ่งกำหนดเป็นเงื่อนไขของการใช้บริการเสียก่อน

รูปที่ 10 ตัวอย่างขั้นตอนการทำธุรกรรม m-commerce

จากการทำธุรกรรมและการชำระเงินในรูปแบบต่างๆ ผู้นำเสนอได้ชี้ให้เห็นถึงข้อยุ่งยากสำคัญประการหนึ่งในการทำธุรกรรมดังกล่าว คือ ข้อกังวลอันเกิดจากผลผูกพันในทางกฎหมาย จึงส่งผลให้ธนาคารหรือผู้ให้บริการทางออนไลน์มักกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ใช้บริการหรือลูกค้าของตน ยอมรับข้อตกลงที่กำหนดไว้ในสัญญาที่ตนทำขึ้นเสียก่อน อันอาจนับเป็นข้อยุ่งยากประการหนึ่งที่สร้างภาระให้กับลูกค้า ในขณะที่เดียวกันธนาคารเองก็ต้องสร้างความเชื่อมั่นในระบบความมั่นคง และความปลอดภัยของระบบ (Security) ต่อลูกค้า เช่น การใช้ระบบการเข้ารหัสข้อมูลของบริษัทที่มีความน่าเชื่อถือสูง เช่น Verisign SSL 128 บิต, ระบบการเข้ารหัสพิเศษของธนาคาร, ระบบไฟร์วอลล์, ระบบ Verified by VISA และ Master Card Secure Code และการจัดให้มีระบบตรวจสอบความปลอดภัยโดย Security Audit อย่างสม่ำเสมอ

แม้จะมีความพยายามในการแก้ปัญหาการขาดความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมทางออนไลน์ที่เกิดขึ้นด้วยระบบความมั่นคงต่าง ๆ ข้างต้น แต่การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดบางประการที่ต้องเร่งแก้ไขและเป็นภาระของคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ปัญหาดังกล่าวคือการทำธุรกรรมชำระเงินที่มีมูลค่าสูง เช่น B2B นั้น ส่วนมากยังเป็นการหักและเข้าบัญชีเพียงเฉพาะผู้เปิดบัญชีกับธนาคารเดียวกันเท่านั้น อย่างไรก็ตามธนาคารแห่งประเทศไทยกำลังอยู่ระหว่างการจัดทำโครงการเพื่อรองรับการทำรายการข้ามธนาคารอยู่ในขณะนี้ ปัญหาประการถัดไป คือ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างเพียงพอ และประการสุดท้าย คือ กฎหมายที่ส่งเสริมการทำธุรกรรมดังกล่าว อันได้แก่ กฎหมายลำดับรองภายใต้กฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วนอันจะใช้เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

วิวัฒนาการของระบบการชำระเงินและแนวโน้มในอนาคต

โดย สายระบบการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

จากความรู้เบื้องต้นที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่นำเสนอในบทที่ 1 ได้มีการนำเสนอเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางออนไลน์ที่มีความหลากหลายมากขึ้น รูปแบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่นิยมใช้ในปัจจุบัน คือ การชำระเงิน

ผ่านบัตรเครดิตและพัฒนาสู่การชำระเงินผ่านโทรศัพท์มือถือ อย่างไรก็ตาม การชำระเงินที่กล่าวถึงบทที่ 1 นั้น มักเป็นการชำระเงินที่นิยมทำกันในการทำธุรกรรมแบบ B2C หากแต่จริงๆ แล้วการชำระเงินในกลุ่ม B2B หรือระหว่างผู้ประกอบการหรือสถาบันการเงินหรือการโอนเงินราย

ใหญ่และรายย่อย ก็นับเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่จำเป็นต้องกล่าวถึงในบทนี้และบทถัดไป

ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการชำระเงินที่จะเป็นโครงสร้างพื้นฐานรองรับการโอนเงินระหว่างธนาคาร เพื่อให้การชำระเงินในระบบเศรษฐกิจ เกิดความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดตั้งคณะทำงานพัฒนาระบบการชำระเงินขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2535 ซึ่งคณะทำงานฯ ได้ศึกษาและพัฒนาการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานระหว่างธนาคารที่สำคัญ

3 ระบบ ได้แก่ ระบบ BAHTNET (Bank of Thailand Automated High-Value Transfer Network) ระบบ ECS (Electronic Cheque Clearing System) และระบบ SMART (System for Managing Automated Retail Funds Transfer) โดยได้เปิดให้บริการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2539 และ 2540 ตามลำดับ ระบบ BAHTNET จะรองรับการโอนเงินรายใหญ่หรือการโอนเงินมูลค่าสูงข้ามธนาคาร โดยมีลักษณะเป็นการโอนเงินทันทีที่ชำระรายการ (Real Time Gross Settlement) โดยธนาคารผู้รับจะได้รับเงินจากธนาคารผู้ส่งทันที ระบบ ECS จะรองรับการชำระคุดและการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคาร เพื่อให้การเรียกเก็บเงินตามเช็ค มีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ส่วนระบบ SMART จะรองรับการโอนเงินรายย่อยข้ามธนาคาร สำหรับรายการโอนเงินที่มีมูลค่าไม่สูง แต่มีปริมาณมาก และเกิดขึ้นเป็นประจำ เช่น การจ่ายเงินเดือน เงินปันผล และการจ่ายค่าสินค้าและบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ภาคธุรกิจ

ปัจจุบันเทคโนโลยีได้ก้าวหน้าไปมาก การค้าและธุรกิจดำเนินได้อย่างรวดเร็วผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยไม่จำกัดสถานที่และเวลา การโอนชำระเงินข้ามธนาคารผ่านระบบเครือข่ายจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การค้าทางอินเทอร์เน็ตหรือการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ขยายตัวออกไปได้อย่างกว้างขวาง

ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ได้นำเสนอบริการโอนเงินที่หลากหลาย เพื่อสนองตอบความต้องการของลูกค้าและธุรกิจ ได้แก่ การโอนเงินผ่านระบบ Internet Banking การโอนเงินในระบบ B2B e-payment และการโอนเงินผ่านระบบ ORFT (Online Retail Funds Transfer) หรือการโอนเงินข้ามธนาคารผ่านเครื่องเอทีเอ็ม แต่การโอนดังกล่าวยังคงมีข้อจำกัดอยู่ที่ผู้โอนเงินและผู้รับเงินจะต้องมีบัญชีอยู่ในธนาคารเดียวกันหรืออยู่ในกลุ่มธนาคารที่

เป็นสมาชิกของระบบเท่านั้น ซึ่งยังคงเป็นอุปสรรคที่สำคัญของการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการโอนเงินข้ามธนาคารผ่านระบบเครือข่ายดังกล่าว จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์หลัก โดยมุ่งเน้นส่งเสริม และผลักดันให้มีระบบการชำระเงินที่สมบูรณ์แบบ สามารถรองรับธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ภายในปี พ.ศ. 2550

ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) จึงได้มีมติเห็นชอบให้คณะกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.) ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากภาคเอกชน ธนาคารพาณิชย์ไทย ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และ ธนาคารแห่งประเทศไทย จัดตั้งคณะทำงานด้านโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงิน เพื่อร่วมกันผลักดันให้เกิดระบบการชำระเงินผ่านระบบเครือข่ายระหว่างธนาคาร หรือระบบ ITMX (Interbank Transaction Management and Exchange) ขึ้นเพื่อรองรับการโอนเงินระหว่างธนาคารต่างๆ ช่องทาง ซึ่งจะช่วยให้การชำระเงินระหว่างธนาคารมีความสะดวก คล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ระบบ ITMX จะเป็นโครงสร้างที่มีมาตรฐานกลางเอื้อต่อการใช้งานร่วมกันของระบบต่างๆ (interoperability) และมีโครงสร้างทางเทคนิคที่เป็นมาตรฐานเปิด (open platform) ช่วยอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลการโอนเงินข้ามระบบ โดยมีมาตรฐานระบบการรักษาความปลอดภัยที่เชื่อถือได้ สามารถรองรับการทำธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งยังเป็นโครงสร้างที่เอื้อต่อการทำธุรกรรมโอนเงินระหว่างประเทศได้ในอนาคต ทั้งนี้ คาดว่าระบบ ITMX จะสามารถเปิดให้บริการได้ในปี พ.ศ. 2548 โดยภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการระบบ และ ธนาคารแห่งประเทศไทย จะทำหน้าที่ในการกำกับดูแลระบบเพื่อสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการ

นอกจากความร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาระบบ ITMX เพื่อรองรับธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทย ยังมีนโยบายสนับสนุนการใช้สื่อชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ เพื่อทดแทนการใช้เงินสดและเช็คในอนาคตอันใกล้นี้ เพื่อส่งเสริมให้การชำระเงินในระบบมีประสิทธิภาพ มีความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย เพื่อลดต้นทุนการชำระเงินของระบบเศรษฐกิจโดยรวมซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพและโอกาสในการแข่งขันของธุรกิจ และส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

การกำกับและระบบการชำระเงินในการบริการของ ธนาคารแห่งประเทศไทย

โดย สายระบบการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

ระบบการชำระเงินถือเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางด้านการเงินที่สำคัญของประเทศ และเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเงิน และการขยายตัวของภาคการค้าและบริการภายในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งจะทวีความสำคัญและความซับซ้อนขึ้นตามการพัฒนาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาระบบการชำระเงิน โดยเฉพาะระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญยิ่งยวด เพื่อให้มีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

บริการระบบการชำระเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทยให้บริการระบบการชำระเงินที่เป็นโครงสร้างพื้นฐาน ระหว่างธนาคารที่สำคัญ 3 ระบบ ได้แก่ ระบบ BAHTNET (Bank of Thailand Automated High-Value Transfer Network) ระบบ ECS (Electronic Cheque Clearing System) และระบบ SMART (System for Managing Automated Retail Funds Transfer) ระบบบาทเน็ตเป็นระบบโอนเงินรายใหญ่หรือการโอนเงินมูลค่าสูงข้ามธนาคาร โดยมี 2 บริการหลักคือโอนเงินระหว่างบัญชีเงินฝากกระแสรายวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยที่ครอบคลุมทั้งการโอนเงินระหว่างสถาบัน และการโอนเงินเพื่อบุคคลที่ 3 อีกบริการหนึ่งคือโอนตราสารหนี้ภาครัฐที่ฝากไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งให้บริการโอนตราสารระหว่างบัญชีตราสารหนี้และโอนตราสารหนี้

พร้อมการชำระราคา เพื่อลดความเสี่ยงในการส่งมอบหลังการตกลงซื้อขาย โดยการโอนกรรมสิทธิ์ของผู้ขายตราสารหนี้และการชำระเงินของผู้ซื้อจะเกิดในเวลาเดียวกัน

ระบบ ECS หรือระบบการหักบัญชีเช็คด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการหักบัญชีเช็คและชำระดุลโดยใช้ข้อมูลเช็ค ที่นำระบบอิเล็กทรอนิกส์และเครือข่ายสื่อสารมาใช้ในการรับส่งข้อมูลเช็คแทนการใช้ตัวเช็คเพื่อคำนวณและชำระดุลการหักบัญชีระหว่างธนาคารส่วนตัวเช็คใช้เป็นหลักฐานการหักบัญชีระหว่างธนาคารและลูกค้าผู้ส่งจ่ายเช็ค ทำให้ธนาคารขยายเวลาการรับฝากเช็คในระหว่างวันได้นานขึ้นและใช้

เวลาในการคัดแยกเช็ค เพื่อคำนวณดุลระหว่างธนาคารน้อยลง ระบบนี้ใช้สำหรับการเรียกเก็บเงินตามเช็คของธนาคารและสาขาในกรุงเทพมหานครและบางสาขาในจังหวัดใกล้เคียง ทำให้มีความสะดวกและรวดเร็วในการเรียกเก็บมากขึ้น

ระบบ SMART ระบบการโอนเงินรายย่อยระหว่างลูกค้าที่มีบัญชีอยู่ต่างธนาคาร มีวงดการชำระเงินที่แน่นอน มีปริมาณรายการพอสมควรและจำนวนเงินของแต่ละรายการไม่เกิน 500,000 บาท ปัจจุบันให้บริการเฉพาะบริการโอนเงินจาก ผู้จ่ายไปให้ผู้รับ (Credit Transfer) บริษัทห้างร้าน องค์การธุรกิจหรือนักธุรกิจ ที่เป็นลูกค้าธนาคารพาณิชย์และประสงค์จะส่งคำสั่งโอนเงินเพื่อธุรกิจให้กับคู่ค้าหรือพนักงานของตนเองซึ่งมีบัญชีต่างธนาคาร ระบบนี้ก็จะช่วยอำนวยความสะดวก ลดขั้นตอนการจ่ายเงิน เช่น การเขียนเช็ค การนับเงินสด เป็นต้น ประหยัดต้นทุนค่าใช้จ่าย และแรงงาน ลักษณะธุรกรรมที่เหมาะสมได้แก่การจ่ายเงินเดือน เงินปันผล และการจ่ายค่าสินค้าและบริการ

นอกจากนี้ยังให้บริการชำระบัญชีระหว่างสถาบัน เช่น การชำระบัญชีเพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์อีกด้วย และจะผลักดันให้ธุรกรรมอื่นๆ ที่มีการชำระบัญชีระหว่างสถาบันมาใช้บริการมากขึ้นด้วย

การกำกับระบบการชำระเงิน

1. วัตถุประสงค์ในการกำกับระบบการชำระเงิน

การกำกับระบบการชำระเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ระบบการชำระเงินของประเทศสามารถดำเนินการไปได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่องมีความปลอดภัยมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากลในการเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินที่มีเสถียรภาพของประเทศ

2. หลักการการกำกับ (oversight) ระบบการชำระเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย จะกำกับทั้งระบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ดำเนินการเอง ได้แก่ ระบบบาทเน็ต ระบบ ECS ระบบ SMART และระบบที่เอกชน ดำเนินการเช่น ระบบ ITMX ระบบการชำระเงิน ดุล หลักทรัพย์ ระบบ ORFT (ATM) ระบบ Credit Cards และอื่นๆ

โดยในส่วนของธุรกรรมการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ธนาคารแห่งประเทศไทย จะอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย และพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 กำกับธุรกรรมการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งปัจจุบันพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวอยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับดูแลธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐและคณะกรรมการโครงสร้างพื้นฐานทางกฎหมายภายใต้คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการกำหนดนโยบายและมาตรการการกำกับ

3. การกำกับตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

ธนาคารแห่งประเทศไทยดำเนินการกำกับให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยจะมีการประเมินมาตรฐานและตรวจสอบระบบการชำระเงินต่างๆ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. Core Principles for Systemically Important Payment Systems produced by the Committee on Payment and Settlement Systems (CPSS)
2. The International Monetary Fund (IMF) Code of Good Practices on Transparency in Monetary and Financial Policies
3. Recommendations for Securities Settlement Systems (CPSS and IOSCO)

4. การประเมินผล

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการชำระเงินหนึ่งๆ จะเน้นที่การจัดการบริหารความเสี่ยงและจุดอ่อนของระบบการชำระเงินโดยเจ้าของ หรือผู้ดำเนินงานระบบการชำระเงินนั้นๆ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดให้มีการบริหารความเสี่ยง ซึ่งประกอบด้วยกำหนดลักษณะของความเสี่ยง การวัดระดับความเสี่ยงและการควบคุมดูแลความเสี่ยง โดย ธปท. จะทำหน้าที่ในการประเมินว่าระบบการชำระเงินนั้นๆ มีการจัดการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมและเป็นไปอย่างต่อเนื่องหรือไม่ โดยมีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยปีละครั้งหรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบที่สำคัญ

5. การติดตามการดำเนินงานของระบบอย่างสม่ำเสมอ

ในการกำกับระบบการชำระเงินควรจะมีการติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ระบบการชำระเงินเป็นไปอย่างราบรื่นและไม่ส่งผลกระทบต่อระบบการชำระเงินอื่น (BIS Core Principles for SIPS) จึงจำเป็นต้องมีระบบการติดตามด้วยวิธีการตรวจสอบระบบการชำระเงินเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอโดย ธปท. จะทำการประเมินระบบการชำระเงินต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยใช้ข้อมูลจากรายงานการดำเนินงานที่ได้รับเป็นประจำตามกำหนด (Off-site Inspections) ควบคู่ไปกับข้อมูลที่ได้รับจากการตรวจสอบการดำเนินงานจริง ณ ที่ทำการ (On-site Inspections)

กฎระเบียบเกี่ยวกับระบบการชำระเงิน

โดย นางสาวอาวีวรรณ อินทกาญจน์
สายนโยบายสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

สืบเนื่องจากกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับระบบการชำระเงินเป็นกฎหมายที่สำคัญ เร่งด่วน และจำเป็นต่อการพัฒนาการพาณิชย์แบบใหม่ในประเทศไทย โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงิน

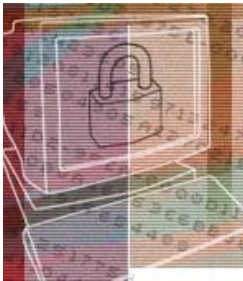
1. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับรองสถานะทางกฎหมายของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้เสมอกับกระดาษ อันเป็นการรองรับนิติสัมพันธ์ต่างๆ ซึ่งแต่เดิมอาจจะจัดทำขึ้นในรูปแบบของหนังสือให้เท่าเทียมกับนิติสัมพันธ์รูปแบบใหม่ที่จัดทำขึ้นให้อยู่ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ รวมตลอดทั้งการลงลายมือชื่อในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และการรับฟังพยานหลักฐานที่อยู่ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายนี้เป็นกฎหมายเสริมเข้ากับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายอื่นๆ ผลของกฎหมายนี้จะทำให้การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มีความน่าเชื่อถือ และก่อให้เกิดความเชื่อมั่น กฎหมายฉบับนี้สอดคล้องกับมาตรฐานที่นานาประเทศยอมรับ

2. กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์

เป็นกฎหมายที่ช่วยลดความเสี่ยงของการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพราะในปัจจุบันการลักลอบเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือรบกวนระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการปลอมแปลงข้อมูลคอมพิวเตอร์ อันเป็นฐานความผิดหลักๆ ที่จะบัญญัติไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ นับเป็นการกระทำความผิดรูปแบบใหม่ที่อาจอยู่นอกเหนือขอบเขตของกฎหมายปัจจุบันที่ใช้บังคับ ดังนั้น ผู้ประกอบการต่างๆ แม้จะลงทุนด้านระบบรักษาความปลอดภัย แต่ก็ยังขาดความมั่นใจ ว่าระบบของตนเองได้รับการคุ้มครองจากกฎหมาย ซึ่งอย่างน้อยก็ควรกำหนดความผิดของผู้กระทำได้ กฎหมายฉบับนี้มีความเร่งด่วน ที่จำเป็นต้องตราขึ้นใช้บังคับต่อไปในอนาคต

3. กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองความเป็นส่วนตัว (privacy) ในข้อมูลส่วนบุคคลจากการคุกคามของบุคคลอื่นที่ฉวยโอกาสนำเอาข้อมูลส่วนตัวของบุคคลของผู้อื่นไปใช้ในทางที่มีพึงปรารถนา ในยุคคอมพิวเตอร์ ข้อมูลส่วนบุคคลจะเก็บรวบรวมไว้ได้ง่าย และส่งกระจายได้อย่างรวดเร็ว ยิ่งไปกว่านั้น การทำธุรกรรมผ่านคอมพิวเตอร์ จะเกิดการบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลใหม่ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมของแต่ละคนขึ้น ซึ่งเครื่องคอมพิวเตอร์สามารถบันทึกไว้ตลอดทุกรายการ ดังนั้น จึงต้องมีการห้ามปรามและกำหนดโทษการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ในทางที่มีชอกกันอย่างชัดเจน

4. กฎหมายเกี่ยวกับการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

เพื่อวางกฎเกณฑ์ให้ธุรกรรมทางการเงินสามารถดำเนินได้อย่างสะดวก คล่องตัวและมีความปลอดภัยบนพื้นฐานของการพึ่งพาเทคโนโลยีสารสนเทศอันจะส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองยิ่งขึ้น

อนึ่ง ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย กำกับดูแล ธุรกิจ บริการ ภาคเอกชน หรือการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ เสนอแนะการตราพระราชกฤษฎีกา กฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเสนอแนะมาตรการในการแก้ปัญหาและ

อุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ภาคเอกชนและภาครัฐ ให้กลายเป็น ยุทธศาสตร์สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนา เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศและได้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานขึ้น เพื่อดำเนินการกิจต่างๆ ให้บรรลุผลในทางปฏิบัติซึ่งปัจจุบัน คณะอนุกรรมการอยู่ ระหว่างการร่างพระราชกฤษฎีกาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการชำระเงินเพื่อกำกับดูแลธุรกิจ บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามความในมาตรา 32 ของพระราชบัญญัติว่าด้วย ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการควรศึกษากฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ ชำระเงิน ซึ่งมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน ดังนี้

กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

1. พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485
2. กฎกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497)
3. ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน
4. ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องคำสั่งรัฐมนตรีให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต
5. ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องคำสั่งรัฐมนตรีให้ไว้แก่บุคคลรับอนุญาต
6. ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องคำสั่งรัฐมนตรีให้ไว้แก่บริษัทรับอนุญาต
7. ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

กฎระเบียบเกี่ยวกับการโอนเงินระหว่างประเทศ

ระเบียบทั่วไป

- การซื้อ ขาย ผาก ถอน กู้ยืม แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศต้องทำกับตัวแทนรับอนุญาตหรือบุคคลรับอนุญาตเท่านั้น

- การนำเข้าเงินตราต่างประเทศหรือเงินบาททำได้ไม่จำกัดจำนวน ทั้งนี้เงินตราต่างประเทศต้องขายให้กับตัวแทนรับอนุญาตหรือบุคคลรับอนุญาต หรือฝากไว้กับตัวแทนรับอนุญาต ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับเงิน

- การโอนเงินออกนอกประเทศ ต้องปฏิบัติตามระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

- การประกอบธุรกิจปัจจัยชำระเงินต่างประเทศต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง

- ผู้ใดฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

- การลักลอบส่งหรือนำเงินบาท เงินตราต่างประเทศ ธนาкарบัตรต่างประเทศ หรือ หลักทรัพย์ของไทยหรือต่างประเทศออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทย โดยฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินถือเป็นการกระทำความผิดกฎหมายศุลกากรด้วย

ระเบียบเกี่ยวกับเงินบาทที่ควรทราบ

การนำเข้า ไม่มีระเบียบควบคุม

การส่งออก มีระเบียบควบคุม ดังนี้

1. นำหรือส่งออกไปเวียดนามและประเทศที่มีพรมแดนติดไทย

ได้ครั้งละไม่เกิน 500,000 บาท

2. นำหรือส่งออกไปประเทศอื่นๆ ได้ครั้งละไม่เกิน 50,000 บาท

3. ส่งออกโดยธนาคารพาณิชย์ ได้เท่าที่ธนาคารต่างประเทศนำ

เงินตราต่างประเทศหรือเงินบาทเข้ามาแลก

ระเบียบเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศที่ควรทราบ

การนำเข้า ไม่มีระเบียบควบคุมแต่เมื่อนำเข้ามาแล้วต้องแลกเป็นเงินบาท หรือ ฝากไว้ในบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศภายใน 7 วัน นับจากวันที่ได้รับ ยกเว้น บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ ชาวต่างประเทศที่เข้ามาในประเทศไทยไม่เกิน 3 เดือน สถานทูตต่างประเทศและผู้ได้ออกสิทธิทูต ทบวงการชำนัญพิเศษและผู้ที่ได้รับเอกสิทธิ์ และความคุ้มครองในไทย

การส่งออก ทุกกรณีต้องขออนุญาตจากธนาคารพาณิชย์ หรือเจ้าพนักงานแล้ว แต่กรณี

ธุรกรรมการส่งเงินออกที่ธนาคารพาณิชย์ อนุญาตได้ มี 2 ประเภท คือ

1. ประเภทจำกัดวงเงิน ได้แก่

- 1.1. การลงทุนในกิจการที่ต่างประเทศ (ถือหุ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10) วงเงินไม่เกิน 10 ล้านบาทหรือรัฐ หรือเทียบเท่าต่อปี
- 1.2. การให้กู้ยืมแก่กิจการในเครือที่ต่างประเทศ (ถือหุ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10) วงเงินไม่เกิน 10 ล้านบาทหรือรัฐ หรือเทียบเท่าต่อปี
- 1.3. ซื้อสังหาริมทรัพย์ในต่างประเทศเพื่อเป็นที่พักอาศัยวงเงินไม่เกิน 500,000 บาทหรือรัฐ หรือเทียบเท่าต่อราย
- 1.4. ซื้อหุ้นบริษัทในเครือเดียวกันที่ต่างประเทศในลักษณะที่เป็นการให้สวัสดิการแก่พนักงานไม่เกิน 100,000 บาทหรือรัฐ หรือเทียบเท่าต่อรายต่อปี
- 1.5. ส่งเงินกรรมสิทธิ์ของคนไทยที่ย้ายถิ่นฐานไปอยู่ต่างประเทศเป็นการถาวรไม่เกิน 1 ล้านบาทหรือรัฐหรือเทียบเท่าต่อผู้รับแต่ละรายต่อปี
- 1.6. ส่งเงินมรดกให้ผู้รับมรดกซึ่งมีถิ่นพำนักถาวรในต่างประเทศไม่เกิน 1 ล้านบาทUSD หรือเทียบเท่าต่อผู้รับแต่ละรายต่อปี
- 1.7. ส่งเงินไปให้ครอบครัวหรือญาติพี่น้อง ซึ่งมีถิ่นพำนักถาวรในต่างประเทศไม่เกิน 100,000 บาทหรือรัฐ หรือเทียบเท่าต่อผู้รับแต่ละรายต่อปี
- 1.8. ส่งเงินไปบริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์ วงเงินไม่เกิน100,000 บาทหรือรัฐ หรือเทียบเท่า ต่อรายต่อปี

2. ประเภทไม่จำกัดวงเงิน (ตามภาวะผูกพัน ความจำเป็นและเหมาะสม) ได้แก่

- 2.1. การคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ยจากต่างประเทศ (เงินกู้บาทและเงินกู้เงินตราต่างประเทศ)
- 2.2. การส่งคืนเงินจากการขายหุ้นหรือหน่วยลงทุน

- 2.3. การส่งคืนเงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่ออกโดยสถาบันการเงินใน
ไทย
- 2.4. การส่งคืนเงินลงทุนของสาขา หรือสำนักงานผู้แทนในไทย
- 2.5. การส่งคืนเงินลงทุนของกองทุนรวม
- 2.6. การส่งคืนทุนกรณีเลิกกิจการ ลดทุนหรือลดมูลค่าหุ้น
- 2.7. การส่งเงินค่าเช่า ค่าขายอสังหาริมทรัพย์ของชาวต่างชาติ
- 2.8. การส่งคืนเงินของชาวต่างชาติที่เคยนำเงินเข้ามาในไทย
- 2.9. การส่งเงินปันผลและกำไรให้สำนักงานใหญ่ในต่างประเทศ
- 2.10. การส่งเงินออมของชาวต่างชาติที่ทำงานในไทย
- 2.11. การชำระค่าของ
- 2.12. ค่าใช้จ่ายเดินทางไปต่างประเทศ
- 2.13. ค่าใช้จ่ายในการศึกษา
- 2.14. การส่งเงินค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่มีเอกสารหลักฐานเรียกเก็บเงินจากต่าง
ประเทศ

ธุรกรรมที่ต้องขออนุญาตเจ้าพนักงาน

หากต้องการส่งเงินไปต่างประเทศในเรื่องที่ไม่ได้มอบหมายให้ธนาคารพาณิชย์อนุญาต หรือวงเงินสูงกว่าที่ธนาคารพาณิชย์อนุญาตได้ หรือไม่มีเอกสารหลักฐานตามที่เจ้าพนักงานกำหนด จะต้องส่งเรื่องพร้อมเอกสารประกอบมาขออนุญาตเจ้าพนักงาน โดยยื่นผ่านธนาคารพาณิชย์

เจ้าพนักงานจะใช้เวลาพิจารณาประมาณ 5-7 วันทำการ นับจากวันที่เอกสารหลักฐานครบถ้วนพร้อมที่จะพิจารณา ในกรณีเป็นคำขอที่ไม่ซับซ้อน

ข้อแนะนำสำหรับผู้ประกอบการเพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวน ของอัตราแลกเปลี่ยน

ผู้ประกอบการสามารถติดต่อกับธนาคารพาณิชย์ เพื่อขอทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า หรือขอซื้อผลิตภัณฑ์ (Product) ต่างๆ จากธนาคารพาณิชย์ เพื่อคุ้มครองความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน โดยมีเงื่อนไข คือ ผู้ที่จะทำการคุ้มครองความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนต้องมีรายรับหรือรายจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศในอนาคต และทำได้ไม่เกินจำนวนเงินและระยะเวลาของรายรับหรือรายจ่ายนั้น

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

อาจกล่าวได้ว่ามีการนำหลักการคุ้มครองผู้บริโภคมาบัญญัติไว้เป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (ฉบับปัจจุบัน) ในมาตรา 57 “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความ เห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

กฎหมายสำคัญที่วางหลักการพื้นฐานเรื่องการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคในเรื่องการซื้อขายสินค้าและบริการคือ “พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522” แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2541 ซึ่งวางหลักการสำคัญเรื่องคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค 5 ประการ คือสิทธิที่จะได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่ถูกต้อง, สิทธิที่จะเลือกซื้อสินค้าและบริการ, สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าและบริการ, สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา และสิทธิที่จะได้รับการชดเชยความเสียหาย หลักการทั้ง 5 ประการนี้มีบัญญัติไว้ในมาตราต่างๆ ของกฎหมายฉบับนี้ แต่ก็ไม่มีบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าและบริการทางอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะ ซึ่งในเรื่องนี้ผู้ให้ความเห็นว่า กฎหมายได้ให้ความคุ้มครอง

แก่ ผู้บริโภคทุกกรณี โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นการทำธุรกรรมผ่านสื่อประเภทใด แต่ยังมีปัญหาเกี่ยวเนื่องเรื่องการใช้บังคับกฎหมาย

กฎหมายการฟอกเงิน

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อสกัดกั้นมิให้มีการนำเงินได้จากการกระทำความผิดไปฟอก โดยมีมาตรการการจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เป็นการทำลายวงจรอาชญากรรม ทำให้อาชญากรไม่สามารถดำเนินการต่างๆ กับเงินหรือทรัพย์สินเหล่านั้นได้

ในปัจจุบันประเทศไทยได้ตรากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขึ้นมาบังคับใช้แล้ว คือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยกำหนดความผิดมูลฐานไว้รวมทั้งสิ้น 7 มูลฐานความผิด ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 และต่อมากฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้ออกมา มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2543 อันมีผลทำให้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทย มีสภาพบังคับใช้โดยสมบูรณ์

คำศัพท์ที่ควรทราบ

1. ตัวแทนรับอนุญาต ได้แก่

- ธนาคารพาณิชย์
- บริษัทเงินทุนสินเชี่ย จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
- บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

- ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

ตัวแทนรับอนุญาตสามารถทำการ ซื้อ ขาย รับฝาก ถอน ให้กู้ยืม แลกเปลี่ยน โอน รับโอน เงินตราต่างประเทศได้ทุกกรณีตามเอกสารหลักฐานที่เจ้าพนักงานกำหนด

2. บุคคลรับอนุญาต

- สามารถรับซื้อธนบัตร เช็คเดินทางต่างประเทศโดยจ่ายเป็นเงินบาทให้ลูกค้าได้ไม่จำกัดจำนวน
- สามารถขายธนบัตรต่างประเทศได้ไม่เกิน 5,000 เหรียญสหรัฐ หรือเทียบเท่าต่อคนต่อครั้ง

3. บริษัทรับอนุญาต

- สามารถซื้อเช็คเดินทาง จ่ายเงินบาทตามบัตรเครดิตต่างประเทศ
- สามารถขายเช็คเดินทางไม่เกิน 5,000 เหรียญสหรัฐ หรือ เทียบเท่าต่อคนต่อครั้ง

4. ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ

- สามารถรับโอนเงินตราต่างประเทศจากบุคคลในต่างประเทศเพื่อจ่ายเงินบาทให้ผู้รับในประเทศได้ไม่จำกัดจำนวน
- สามารถโอนเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศไม่เกิน 2,000 เหรียญสหรัฐ หรือเทียบเท่าต่อคนต่อวัน

5. เจ้าพนักงาน หมายถึง เจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินซึ่งเป็นพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยที่ได้รับการแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

การจัดเก็บภาษีสรรพากรในการทำธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์

โดย นายสุภัทท์ บุญญานนท์

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ 7 วช. กรมสรรพากร

ในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีพัฒนาการและความซับซ้อนมากขึ้นจนต้องสร้างโครงสร้างพื้นฐานหลายด้านรองรับ เช่น โครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน ทางกฎหมาย เป็นต้น แม้ตัวเลขหรือสถิติการเพิ่มมูลค่าในการทำธุรกรรมทางออนไลน์จะเพิ่มสูงมากขึ้น หากแต่โครงสร้างพื้นฐานหนึ่งที่มีคำถามบ่อยครั้งคือ การจัดเก็บภาษีสำหรับการทำธุรกรรมเป็นอย่างไร

นับตั้งแต่ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสถาปนากรมสรรพากรขึ้นเป็นทางการ เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2458 และได้แต่งตั้งมหาอำมาตย์โท พระยาอินทรมนตรีศรีจันทร कुमार (มิสเตอร์ เอฟ.เอช.ไยล์) เป็นอธิบดีกรมสรรพากรคนแรกเป็นต้นมา และสืบต่อมาถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2547 นี้ อธิบดีกรมสรรพากรคนปัจจุบันในลำดับที่ 19 คือ นายศิริโรตม์ สวัสดิ์พาณิชย์ นับเวลาเริ่มตั้งแต่สถาปนาถึงปัจจุบันนี้รวม 89 ปี กรมสรรพากรได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการก้าวหน้ามาโดยลำดับอย่างต่อเนื่อง ดังเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า กรมสรรพากร เป็นหน่วยงานส่วนราชการสังกัดกระทรวงการคลัง ที่มีบทบาทภารกิจเป็นหน่วยงานจัดเก็บรายได้ของประเทศ มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากร ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม อากรแสตมป์ และรายได้อื่นๆ เพื่อนำไปใช้เป็นงบประมาณในการบริหารประเทศ โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2543 และกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2545 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ประกาศลงนามไว้ ณ วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดภารกิจของกรมสรรพากร ให้มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี

การเสนอแนะและการใช้นโยบายทางภาษีอากรเพื่อให้ได้ภาษีตามเป้าหมายอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และเกิดความสนใจในการเสียภาษี โดยให้อำนาจหน้าที่สามประการคือ หนึ่ง จัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง สอง เสนอแนะนโยบายการจัดเก็บภาษีอากรต่อกระทรวงการคลัง และสาม ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมสรรพากร ณ วันนี้ จึงได้มีการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับภารกิจ และพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน สามารถให้บริการประชาชนด้วยระบบงานที่เป็นมาตรฐานสากล เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ภายใต้วิสัยทัศน์ (VISION) ว่า “ระบบงานมาตรฐานสากล เพื่อบริการประชาชน และเก็บภาษีทั่วถึง เป็นธรรม” และพันธกิจ (MISSION) ว่า “จัดเก็บภาษีอากรให้ได้ตามประมาณการ ให้บริการและสร้างความสนใจในการเสียภาษี เสนอแนะการใช้นโยบายทางภาษีอากรอย่างทั่วถึง เป็นธรรม สามารถใช้เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการแข่งขันของประเทศต่อกระทรวงการคลัง” ถ้าหากพิจารณาจากสถิติการจัดเก็บภาษีย้อนหลังไป ปรากฏว่ากรมสรรพากรรับผิดชอบการจัดเก็บภาษีสูงเป็นอันดับหนึ่งของหน่วยงานจัดเก็บรายได้ และมีเป้าหมายประมาณการภาษีที่ต้องจัดเก็บสูงขึ้นทุกปีมาโดยตลอด ภายใต้ปัจจัยต่าง ๆ รอบด้านในทางตรงและทางอ้อม และการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจของประเทศไปในทิศทางไม่ว่าเป็นบวกหรือเป็นลบก็ตาม กรมสรรพากรก็ต้องดำเนินการบริหารกลยุทธ์กอบกู้วิกฤตและช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจให้สามารถจัดเก็บภาษีได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลงานการจัดเก็บภาษีในปีงบประมาณ 2547 ที่ผ่านมารวมทั้งสิ้น 722,236 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 608,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27.05 และในปีงบประมาณ 2548 นี้ ก็ได้ตั้งเป้าประมาณการไว้สูงถึง 820,000 ล้านบาท

ในปัจจุบันนี้เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าโลกได้เจริญก้าวหน้าเข้าสู่เศรษฐกิจใหม่ที่เป็นยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศแล้ว เนื่องจากการเกิดขึ้นและเติบโตอย่างมหัศจรรย์ของระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตนั้นได้ทำให้อำนาจของสภาพทางภูมิศาสตร์ของโลกถูกขจัดทลายไปโดยสิ้นเชิง การติดต่อสื่อสารระหว่างกันสามารถเชื่อมโยงเข้าถึงกันได้ทั่วโลกอย่างสะดวกรวดเร็วจนกลายเป็นสภาวะของโลกไร้พรมแดน หรือที่นิยมเรียกขานกันว่า “โลกาภิวัตน์”

(Globalization) ผลพวงของการประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตอย่างกว้างขวางทั้งในชีวิตประจำวันและการดำเนินธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ช่วยให้เกิดกระบวนการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ตได้ด้วยความสะดวกรวดเร็วและประหยัดกว่าวิธีการซื้อขายแบบดั้งเดิม โดยกระบวนการแบบนี้เราเรียกว่า “อีคอมเมิร์ซ” (e-Commerce) หรือ “พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์” ซึ่งได้จำแนกแยกย่อยออกไปได้เป็นหลายลักษณะ ได้แก่ การ

ทำธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยธุรกิจกับผู้บริโภค (Business to Customer : B2C) หรือการทำธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยธุรกิจด้วยกันเอง (Business to Business : B2B) ในปัจจุบันประเทศต่างๆ ในเอเชีย รวมถึงประเทศไทยก็ได้ใช้แนวคิดเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นแบบ B2C และ B2B ก็ตาม บทบาทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ก็สามารถตอบสนองความต้องการทางการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ช่วยให้การดำเนินธุรกิจมีช่องทางและรายได้ที่เติบโตเพิ่มมากขึ้น ปรากฏการณ์ของโลกาภิวัตน์ (Globalization) และเศรษฐกิจยุคใหม่ (New Economy) ที่เกิดขึ้นแพร่ขยายไปทั่วโลกด้วยพลังของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีการค้าจากระบบเดิมสู่การค้าแบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จนกลายเป็นที่นิยมแพร่หลายอย่างกว้างขวาง ส่งผลกระทบให้ผู้ประกอบการธุรกิจทั่วโลกเร่งปรับตัวและพัฒนารูปแบบ

การดำเนินธุรกิจด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กันมากขึ้น นัยสำคัญของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่เข้ามามีบทบาทอย่างกว้างขวางทั้งภาครัฐบาลและเอกชน และมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การเงิน สถิติ การตลาด กฎหมาย วิทยาการคอมพิวเตอร์ และพาณิชย์ศาสตร์ ส่งผลให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของโลกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอันมาก ซึ่งนายอัลวิน ทอฟเลอร์ นักเศรษฐศาสตร์ระดับโลกได้นิยามระบบเศรษฐกิจและสังคมในยุคนี้ไว้ว่าเป็น “ยุคคลื่นลูกที่สาม” (The Third waves) ด้วยเหตุนี้หน่วยงานองค์กรต่างๆ จึงต้องปรับตัวให้ถูกทิศทางอย่างรวดเร็วเพื่อให้อยู่รอดและตามทันกระแสของธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ (e-Business)ทั้งหลายที่กำลังถาโถมเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคมของทุกประเทศทั่วโลก กรมสรรพากรตระหนักในแนวโน้มของสถานการณ์และความสำคัญในเรื่องพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นอย่างดี บริบทสำคัญดังกล่าวนี้ย่อมท้าทายต่อบทบาทภารกิจของการเป็นหน่วยงานจัดเก็บภาษีหลักของกระทรวงการคลังและประเทศไทย จำเป็นที่จะต้องรักษาเสถียรภาพและความแข็งแกร่งในด้านการคลังและระบบเศรษฐกิจโดยขยายฐานภาษีให้ทั่วถึงเป็นธรรมและยั่งยืน จึงได้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นแกนนำสำหรับการบริหารจัดการและการให้บริการผู้เสียภาษีอย่างครบวงจร พัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การค้าระหว่างประเทศ และเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและซับซ้อนอย่างต่อเนื่องภายใต้สภาพแวดล้อมใหม่เช่นนี้กรมสรรพากรได้ปรับกระบวนการทัศน์ให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น โดยใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์ทั้งแบบ SWOT Analysis เพื่อกำหนดเป็นยุทธศาสตร์กรมสรรพากร ในระยะ 5 ปี พ.ศ. 2547-2551 มุ่งเน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง และให้บริการที่ดี ด้วยระบบงานที่มาตรฐานสากลเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จัดเก็บภาษีอย่างทั่วถึงเป็นธรรม และสร้างรายได้ภาษีของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป นัยสำคัญของยุทธศาสตร์กรมสรรพากรจะผลักดันให้กรมสรรพากรเคลื่อนที่เข้าสู่ทิศทางในอนาคตด้วยความพร้อมอย่างเต็มที่

นี้ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารตั้งแต่ในอดีตถึงปัจจุบันได้สร้างแนวทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญไว้แก่กรมสรรพากรในหลายด้านและปัจจัยหลายส่วนประกอบเข้าด้วยกัน ทำให้สามารถเจริญก้าวหน้าเติบโตอย่างยั่งยืนสามารถปฏิบัติงานภารกิจยิ่งใหญ่ได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดตลอดมา อาทิ เทคโนโลยีสารสนเทศ ความร่วมมือของผู้เสียภาษี และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมสรรพากร ปัจจัยทั้งหลายนี้ได้หลอมรวมให้เกิดความสำเร็จร่วมกันของผู้บริหาร ข้าราชการ และลูกจ้างกรมสรรพากรเป็นอันมาก โดยมีหลักประกันที่สามารถยืนยันได้ในคุณภาพและความสำเร็จได้อย่างดี อาทิ ในระดับโลกได้รับรางวัลชนะเลิศประเภทธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ จากผลงาน “ยุทธศาสตร์สรรพากรอิเล็กทรอนิกส์ : หนึ่งใน การปฏิวัติบริหารจัดการภาษีอากร” (e-Revenue Strategies : A Revolution in Tax Administration) ในงาน eASIA Award ซึ่งจัดโดย Asia Pacific Council for Trade Facilitation and Electronic Business (AFACT) ร่วมกับกระทรวงกิจการเศรษฐกิจ ที่ประเทศไต้หวัน และในระดับประเทศอีกหลายรายการ คือ (1) การได้รับรางวัล ชนะ

เลิศประเภทโครงการบริการประชาชนแบบออนไลน์ดีเด่น ใน

โครงการยื่นแบบและชำระภาษีผ่าน อินเทอร์เน็ต (2) รางวัลชนะเลิศประเภท โครงการไอทีเพื่อการบริหารองค์กรดีเด่น ในโครงการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศบน เครือข่าย ราชการ (Intranet) แก่นำเพิ่ม ประสิทธิภาพขององค์กร (3) รางวัลชมเชยประเภท โครงการความร่วมมือดีเด่นด้านไอที ในโครง

การระบบบัญชีและการนำเงินส่งคลังด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และ (4) รางวัล ผู้บริหาร ไอทีดีเด่นสำหรับ นายสุภรัตน์ วัฒนกุล ปลัดกระทรวงการคลัง (อดีตอธิบดีกรมสรรพากร) ซึ่งเป็นผู้ผลักดันการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมสรรพากรไปสู่ ความเป็นสรรพากรอิเล็กทรอนิกส์ (e-Revenue) เพื่อให้บริการประชาชนและเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารงานภายในองค์กร ซึ่งนับเป็นเกียรติยศและภาคภูมิใจใน ความสำเร็จเสมือนเป็นดัชนีมาตรฐานสากลที่ต้องรักษาไว้และยกระดับให้สูงขึ้นต่อไปใน

อนาคต ภายใต้วิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมสรรพากร ว่า “มุ่งพัฒนากรมสรรพากรให้เป็น e- Revenue โดยเน้นการใช้ ICT สำหรับบริหารจัดการภายในองค์กรและการติดต่อให้บริการกับผู้เสียภาษีและหน่วยงาน ภายนอก”

กรมสรรพากร มีวิสัยทัศน์ที่จะพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงไปสู่องค์กรสารสนเทศอย่างสมบูรณ์แบบ (Information Organization) ภายใต้การทำงานที่มีโครงสร้างเป็นเครือข่ายการสื่อสารแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสนองความต้องการของผู้เสียภาษีอากร และพยายามนำเอาจุดเด่นขององค์กรจากอดีตและปัจจุบันมาผสมผสานกันได้อย่างเหมาะสมระดับหนึ่งในสภาพแวดล้อมของสังคมโลกในยุคปัจจุบัน ซึ่งอาจจะมีลักษณะของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตในรูปแบบของการดำเนินงานระหว่างกรมสรรพากรกับผู้เสียภาษี (Government to Customer : G2C) และการดำเนินงานระหว่างกรมสรรพากรกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง (Government to Government : G2G) โดยอาศัยแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลักในการดำเนินนโยบายให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์และความต้องการที่ได้กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม

ระบบสารสนเทศของกรมสรรพากร

มีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

ด้านระบบคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (Hardware) กรมสรรพากรมีฮาร์ดแวร์ที่ประกอบด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์เมนเฟรม (Mainframe) เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Server) เครื่องคอมพิวเตอร์ (PC) และอุปกรณ์ต่อพ่วงที่จัดซื้อมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 และมีการจัดหาทดแทนตามระยะเวลา

ด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Network) กรมสรรพากรมีระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการสื่อสารเชื่อมโยงข้อมูลจากส่วนกลางไปยังสำนักงานสรรพากรต่างๆ ทั่วประเทศ ได้แก่ สำนักงานสรรพากรภาค 12 แห่ง สำนักงานสรรพากรพื้นที่ 96 แห่ง และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา 848 แห่ง

ด้านโปรแกรมระบบงานคอมพิวเตอร์ (Computer System Program) กรมสรรพากรมีการพัฒนาโปรแกรมระบบคอมพิวเตอร์ที่ประกอบด้วย ระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระบบภาษีเงินได้นิติบุคคล ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ระบบภาษีธุรกิจเฉพาะ ระบบเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ระบบการยื่นแบบแสดงรายการผ่านอินเทอร์เน็ต ระบบกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดเป็นรายผู้ประกอบการและเป็นปัจจุบัน ระบบตรวจสอบภาษี ระบบเร่งรัดภาษี รวมถึงระบบงานเอกสารต่างๆ และระบบเครือข่ายราชการ

ซึ่งเป็นอินเทอร์เน็ตของกรมสรรพากร นอกจากนี้ยังมีระบบงานติดต่อประสานงานกับภายนอก เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย ประมวลรัษฎากรฉบับอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลข่าวสารด้านภาษีราชการ (e-Taxinfo) ระบบงานประสานข้อมูลจากภายนอก เช่น ข้อมูลการนำเข้าส่งออกจากกรมศุลกากร ข้อมูลภาษีสรรพสามิตจากกรมสรรพสามิต ข้อมูลตรวจสอบรายการประวัติบุคคลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology) หรือเรียกย่อว่า “ICT” นั้น สามารถช่วยในการทำงานให้เกิดความรวดเร็ว ความถูกต้อง ความแม่นยำ และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและทันสมัยให้แก่องค์กร โดยอดีตที่ผ่านมาในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2520 กรมสรรพากรนั้นเป็นหน่วยงานราชการอันดับแรกที่มีการใช้เครื่องจักรประมวลผลข้อมูลในการบันทึกข้อมูลและสถิติการจัดเก็บภาษีอากรประเภทต่างๆ และมีปริมาณข้อมูลเป็นจำนวนมาก โดยการใช้ ไอทีในช่วงเริ่มต้นนั้นมีการแบ่งปันการใช้ทรัพยากรเครื่องคอมพิวเตอร์เมนเฟรมร่วมกันของศูนย์คอมพิวเตอร์กระทรวงการคลัง ได้แก่ กรมสรรพากร กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต และองค์การเชื้อเพลิงในสมัยนั้น ต่อมาเทคโนโลยีสารสนเทศได้มีความก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว จากการมีเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Personal Computer) ที่ทำงานในลักษณะตามลำพัง (Stand Alone) มาเป็นการเชื่อมโยงระบบ

เครือข่าย (Network) สามารถทำงานประสานกันได้แบบออนไลน์ พัฒนาต่อมาจนกลายเป็นสถาปัตยกรรมเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Client Server) และในปัจจุบันที่มีการใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตกันอย่างแพร่หลายกว้างขวาง กรมสรรพากรได้ปรับตัวปรับโครงสร้างองค์กรและหน่วยงานมาหลายครั้ง พัฒนาการบทบาทหน่วยงาน ICT ขนาดเล็กขยายเป็นหน่วยงาน ICT ขนาดใหญ่ตามลำดับตั้งแต่ งานประมวลผลและสถิติ ศูนย์กรรมวิธีแบบแสดงรายการภาษี กองกรรมวิธีแบบแสดงรายการภาษี และล่าสุดก็คือ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งในระบบอินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ตแบบกระจายศูนย์ (Decentralized) และรวมศูนย์ (Centralized) อยู่มากมายทั่วทุกจังหวัดและทุกภาคของประเทศ

ยุทธศาสตร์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกรมสรรพากร

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ของยุทธศาสตร์กรมสรรพากร คือ การใช้ IT เป็นแกนนำ ผลักดันองค์กร มีเป้าประสงค์สำคัญเพื่อให้กรมสรรพากรเป็นผู้นำการใช้ IT และมีระบบงานมาตรฐานสากล ทำให้ผู้เสียภาษีได้รับบริการที่ดี รวดเร็ว ด้วยต้นทุนที่ต่ำลง สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยสอดคล้องกับประเด็นของยุทธศาสตร์กระทรวงการคลัง (ยุทธศาสตร์ที่ 3) การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน และ (ยุทธศาสตร์ที่ 4) เพิ่มประสิทธิภาพความทันสมัยและความโปร่งใสในการทำงาน โดยมีตัวชี้วัดเป้าประสงค์ ได้แก่ ผลการจัดเก็บภาษีอากรตามประมาณการ จำนวนระบบไอที/บริการ e-Service ที่พัฒนาขึ้นใหม่ การกำกับดูแลผู้เสียภาษีและให้บริการผู้เสียภาษีเป็นรายผู้ประกอบการผ่านระบบงานคอมพิวเตอร์แบบตามรอบภาษีออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งกรมสรรพากรได้กำหนดกรอบของการพัฒนาไอทีที่สำคัญไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาโครงข่ายพื้นฐานทางด้าน ICT ของกรมสรรพากร ให้มีประสิทธิภาพ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

■ ยุทธศาสตร์นี้ ประกอบด้วยแผนงาน ได้แก่ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายพื้นฐานทางด้าน ICT กรมสรรพากร เพื่อการบริหารจัดเก็บภาษีอากร และการให้บริการผู้เสียภาษี, โครงการบริหารจัดการเครือข่ายสื่อสารข้อมูล, โครงการปรับปรุงระบบเครือข่ายสื่อสารเป็นกิกะบิต และให้รองรับกับระบบงานในอนาคต, โครงการจัดหาระบบ Enterprise Application Integration (EAI) เพื่อรองรับสถาปัตยกรรมแบบ Hub & Spoke, โครงการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์สำหรับระบบงานสำรวจ, โครงการจัดหาอุปกรณ์และซอฟต์แวร์เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานด้านไอที สำหรับบริการผู้เสียภาษีประชาชน, โครงการจัดหาอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการนำเสนอข่าวสารทางเว็บเพจ, โครงการจัดทำระบบรักษาความปลอดภัยสำหรับระบบงานภาษีสรรพากร, โครงการจัดซื้ออุปกรณ์เพื่อปรับปรุงระบบเครือข่ายและระบบรักษาความปลอดภัยคอมพิวเตอร์ของกรมสรรพากร เพื่อรองรับการขยายงานในอนาคต, โครงการจัดหาอุปกรณ์และซอฟต์แวร์สำหรับการสร้างแบบแสดงรายการและแบบพิมพ์, โครงการจัดหาอุปกรณ์ศูนย์สอบบัญชีภาษีอากร อิเล็กทรอนิกส์, โครงการจัดหาอุปกรณ์เครือข่ายเพื่อรองรับวงจรสื่อสารสัญญาณสำรอง, โครงการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์พร้อมซอฟต์แวร์ เพื่อการยื่นแบบและชำระแบบ ภ.ง.ด. 90, 91 ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และโครงการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานสำนักการยื่นแบบทางอินเทอร์เน็ตของกรมสรรพากร เป็นต้น

2. การพัฒนาความพร้อมของเจ้าหน้าที่ให้มีความสามารถใช้ ICT ที่เหมาะสม และมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

■ ยุทธศาสตร์นี้ ประกอบด้วยแผนงาน ได้แก่ โครงการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรม IT ประจำภาค, โครงการระบบ e-learning, โครงการพัฒนาบุคลากรและระบบงานด้านสารสนเทศ, โครงการจัดหาอุปกรณ์และซอฟต์แวร์สำหรับการติดต่อสื่อสารทางไกล, โครงการพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาต่อระดับปริญญาโท และโครงการจัดหาอุปกรณ์ สำหรับประชุมทางไกล (Video Conference)

3. นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้เพิ่มเพื่อพัฒนาระดับบริหาร จัดการภายในและระดับบริการ และติดต่อหน่วยงานภายนอก

■ ยุทธศาสตร์นี้ ประกอบด้วยแผนงาน ได้แก่ โครงการพัฒนาระบบเอกสารราชการด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์, โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานคลัง, โครงการพัฒนาระบบงานห้องสมุดอัตโนมัติ, โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานบุคคล, โครงการพัฒนาระบบถ่ายภาพ (Scan) แบบยื่นรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย, โครงการพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของสำนักแผนภาษีเป็นสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (e-Office), โครงการพัฒนาระบบค้นหาแบบแสดงรายการภาษี ของศูนย์เอกสารกลาง, โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานอุทธรณ์ภาษีอากร, โครงการพัฒนาระบบงานควบคุมผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี, โครงการพัฒนาระบบงานการติดตามและเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทีมสำรวจ, โครงการพัฒนาระบบงานตรวจสอบคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม, โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลบัญชีอำเภอบนเครือข่ายรัฐาการ, โครงการขยายระบบกำกับดูแลโดยใกล้ชิดเป็นรายผู้ประกอบการและเป็นปัจจุบัน, โครงการปรับปรุงระบบงานคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยว, โครงการพัฒนาระบบคลังข้อมูลขยายเต็มระบบสำหรับใช้งานทั่วประเทศ, โครงการพัฒนาระบบงานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา, โครงการพัฒนาระบบงานภาษีเงินได้นิติบุคคล, โครงการพัฒนาระบบงานภาษีเงินมูลค่าเพิ่ม, โครงการพัฒนาระบบงานภาษีธุรกิจเฉพาะ, โครงการพัฒนาระบบเลขประจำตัวผู้เสียภาษี, โครงการพัฒนาระบบงานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารด้วยระบบต้นทุนแบบฐานกิจกรรม, โครงการแยกฐานข้อมูลผู้เสียภาษีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และโครงการจัดจ้างขยายการพัฒนาระบบงานเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร (TIN) เพื่อรองรับเลขประจำตัว 13 หลัก เป็นต้น

4. มุ่งเน้นในเรื่องการยกระดับการบริการให้สูงขึ้นไปถึงระดับ Integrated Service โดยยึดถือประชาชนเป็นหลัก

■ ยุทธศาสตร์นี้ ประกอบด้วยแผนงาน ได้แก่ โครงการพัฒนาระบบงาน การรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์, โครงการพัฒนาระบบการยื่นแบบแสดงรายการ ทางไกล, โครงการจัดทำระบบ Mobile Unit, โครงการให้บริการข้อมูลภาษีสรรพากร ทางอิเล็กทรอนิกส์ (Interactive Call Center), โครงการยื่นแบบแสดงรายการผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต, โครงการจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปให้ผู้ประกอบการ เพื่อใช้ในการ ยื่นแบบแสดงรายการผ่านอินเทอร์เน็ต และโครงการให้บริการผู้เสียภาษีคัดค้น ข้อมูลภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

เพื่อการพัฒนา นโยบายพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยให้มีความพร้อม มี เอกภาพและมีทิศทางที่ชัดเจน กรมสรรพากรได้ กำหนดแนวทางการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นดังนี้

1. กรมสรรพากรจะสนับสนุนและดำเนินการในมาตรการต่างๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อกิจกรรม พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภาคเอกชนและผู้บริโภค โดยมีเป้าประสงค์ให้ผู้ประกอบการไทยสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการ แข่งขัน (Competitiveness) ในเวทีการค้าโลก และสร้างความมั่นใจ (Trust and Confidence) ให้เกิดขึ้นทั้งในส่วนของผู้ประกอบการและผู้บริโภคทั้งภายในและ ระหว่างประเทศ ทั้งนี้รัฐบาลจะให้ความสำคัญในลำดับต้นสำหรับการสร้างโครงสร้าง ทางกฎหมาย (Legal Infrastructure) และการรักษาความมั่นคงปลอดภัย (Security) ในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเร่งรัดการดำเนินการและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็น ต่อกระบวนการส่งเสริมการพัฒนาดังกล่าวอย่างเพียงพอและทันการณ์

2. กรมสรรพากรจะเร่งปฏิรูประบบราชการโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้เกิดรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารรัฐกิจและให้บริการแก่ประชาชน ซึ่งจะเป็นการสร้างตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้กับภาคเอกชนในรูปของธุรกรรมระหว่างภาคธุรกิจกับภาครัฐ (B2G)

3. กรมสรรพากรจะสนับสนุนและอำนวยความสะดวก (Facilitation) ให้กับกิจกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างภาคธุรกิจ และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค

4. กรมสรรพากรจะพัฒนาระบบฐานข้อมูล และศึกษานโยบายและแนวทางการพัฒนาอิเล็กทรอนิกส์ ในระดับสากลเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศในเวทีเจรจาและความร่วมมือทางการค้าระดับโลก ระดับภูมิภาค ตลอดจนระดับทวิภาคีและพหุภาคีในเชิงรุก

การจัดเก็บภาษีสรรพากรยุคธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Transaction) หรือ พาณิ ชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ของกลุ่มธุรกิจต่างๆ ในประเทศไทยทั้งในระดับ LTO และ SME ได้มีความนิยมแพร่หลายมากขึ้นในปัจจุบัน และจะมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี โดยกรมสรรพากรนั้นได้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีสรรพากรพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และหลักเกณฑ์และวิธีการในการประกอบธุรกิจการพาณิชย์แบบปกติเป็นเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ในระบบการจัดเก็บภาษีอากรนั้นจะใช้หลักแหล่งรายได้ และหลักถิ่นที่อยู่ เป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการจัดเก็บภาษีอากร

ปัจจุบันการทำธุรกรรมทางธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายสินค้าหรือให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นทำธุรกิจในประเทศหรือต่างประเทศทั่วโลก ถ้ามีการทำธุรกรรมทางระบบอินเทอร์เน็ตแล้วคู่ค้าสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการทำการค้าได้ทั่วโลกตลอดเวลา 24 ชั่วโมง ในเวลาอันรวดเร็วและเสียค่าใช้จ่ายน้อย แม้ผู้ซื้อผู้ขายจะอยู่คนละประเทศ

ก็ตามซึ่งเรียกว่าการคำที่ไร้พรมแดน ปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ตามมาคือ ประเทศใดหรือรัฐใดเป็นผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีกับผู้ที่ทำธุรกิจบนระบบอินเทอร์เน็ต สำหรับประเทศไทยนั้นธุรกรรมส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นจะเป็นธุรกรรมที่เกิดจากการซื้อสินค้าและบริการเสียมากกว่า ปัญหาทางด้านภาษีของกรมสรรพากรก็คือ ผู้เสียภาษีซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ต่างประเทศจะต้องเสียภาษีให้กับประเทศไทยหรือไม่

คำตอบในเรื่องนี้ก็คือผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีหรือไม่อย่างไรนั้นให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศไทยซึ่งก็คือกฎหมายประมวลรัษฎากรที่กรมสรรพากรใช้อำนาจจัดเก็บประกอบกับกฎหมายที่เป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศ ซึ่งได้แก่อนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงการรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้ ซึ่งประเทศไทยได้ร่วมลงนามตกลงกันซึ่งขณะนี้มียุ่เกือบ 50 ประเทศแล้ว

การจัดเก็บภาษีจากการขายสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ต

ลักษณะของสินค้าที่มีการซื้อขายกันนั้นมี 2 ลักษณะ ได้แก่ สินค้าที่มีลักษณะทางกายภาพกับสินค้าที่ไม่มีลักษณะทางกายภาพ สินค้าที่มีลักษณะทางกายภาพ เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ หนังสือ ยา เครื่องใช้สำนักงาน เป็นต้น สินค้าที่ไม่มีลักษณะทางกายภาพเช่น การดาวน์โหลดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิดีโอเกมส์ ภาพยนตร์เพลง มิวสิควิดีโอผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยไม่มีการจัดส่งสินค้าเป็นหีบห่อให้ผู้ซื้อ การเสียภาษีตามประมวลรัษฎากรกรณีที่ผู้ซื้อและผู้ขายอยู่ในประเทศไทยเสียภาษีปกติคือ ภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่มจากเงินได้ที่ได้รับในประเทศไทยแต่ถ้าหากเป็นกรณีที่ผู้ขายอยู่ต่างประเทศจะเสียภาษีอย่างไรนั้นสามารถแยกประเด็นได้ดังนี้

1. กรณีสินค้าที่มีลักษณะทางกายภาพ

การจัดเก็บภาษีใช้หลักถิ่นที่อยู่คือประเทศถิ่นที่อยู่ของบุคคลผู้ขายต่างประเทศเท่านั้นที่สามารถเก็บภาษีได้ส่วนประเทศแหล่งเงินได้หรือประเทศผู้ซื้ออย่างประเทศไทยไม่อาจเก็บภาษีได้ แต่ถ้าหากพิจารณาในเรื่องอนุสัญญาภาษีซ้อน

ถ้าบริษัทผู้ขายเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศที่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทยเงินได้จากการขายสินค้าที่มีลักษณะทางกายภาพเข้าลักษณะเป็นกำไรจากธุรกิจ ตามอนุสัญญาภาษีซ้อนประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศแหล่งเงินได้ จะเก็บภาษีได้ต่อเมื่อผู้ขายในประเทศดังกล่าวมีสถานประกอบการถาวรในประเทศไทย การพิจารณาในเรื่องสถานประกอบการถาวรเช่น เว็บไซต์ หรือ เว็บเพจ ไม่ถือเป็นสถานประกอบการถาวร แต่สำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการแก่เครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ทำงานเฉพาะเจาะจงในเครือข่าย (Server Network) เป็นคอมพิวเตอร์หลักที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของระบบในการจัดเก็บและให้บริการเข้าถึงไฟล์ข้อมูลต่างๆ กับเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นที่เชื่อมต่อเป็นระบบ ตามความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการคลังขององค์การเพื่อประสานงานและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development หรือ OECD) เซิร์ฟเวอร์อาจเป็นสถานประกอบการได้ หากเซิร์ฟเวอร์ที่ควบคุมเว็บไซต์เป็นอุปกรณ์ชิ้นหนึ่งซึ่งจำเป็นต้องมีสถานที่ตั้งทางกายภาพ จึงอาจเป็นสถานที่ประกอบธุรกิจประจำของวิสาหกิจที่ดำเนินกิจกรรมนั้น หากปรากฏว่าอุปกรณ์นั้นได้ติดตั้งอยู่เป็นประจำ

2. กรณีสินค้าที่ไม่มีลักษณะทางกายภาพ

กรณีเงินได้จากการขายสินค้าประเภทสินค้าที่มีการดาวน์โหลดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพลง เกมส์ เป็นต้น ตามประมวลรัษฎากร ถือเป็นเงินได้จากค่าสิทธิตามมาตรา 40(3) และเป็นการให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น ตามมาตรา 15(4) แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 การชำระภาษีถ้าหากผู้ขายเป็นผู้ประกอบการต่างประเทศ ซึ่งมีได้ประกอบการในประเทศไทย ผู้ชำระเงินในประเทศไทยมีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 15 และนำส่งกรมสรรพากร ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาโดยใช้แบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 54 ภายใน 7 วันนับแต่วันสิ้นเดือนที่มีการจ่ายเงินตามมาตรา 70 แห่งประมวลรัษฎากร หรือสามารถยื่นผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทางเว็บไซต์ของกรมสรรพากร <http://www.rd.go.th> เรื่องกำหนดการยื่นแบบแสดงรายการภาษี การชำระภาษีและสถานที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษี ให้มีการยื่นแบบทางอินเทอร์เน็ตและมีการนำส่ง

เงินภาษีโดยวิธีโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของกรมสรรพากรผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เงินได้จากคำลขสิทธิถึงแม้ผู้ขายจะเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศที่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย ก็ไม่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลจะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 หรือร้อยละ 10 ขึ้นอยู่กับข้อตกลงของแต่ละประเทศ

การยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีผ่านทางอินเทอร์เน็ต

1. การให้บริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (e-Service)

ผู้เสียภาษีสามารถยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ตทางเว็บไซต์กรมสรรพากรที่ <http://www.rd.go.th> ได้ทุกประเภทภาษี ในทุกเวลา และทุกแห่งที่สามารถเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตได้ โดยสามารถทำได้ด้วยตนเองตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด สำหรับปีภาษี 2546 ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสามารถยื่นแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 90 และ ภ.ง.ด.91 และขอคืนภาษีผ่านอินเทอร์เน็ตทางเว็บไซต์

<http://www.rd.go.th> ได้ทุกแห่งทั่วโลก จึงเป็นการประหยัดต้นทุนและลดระยะเวลาในการดำเนินการทั้งในด้านผู้เสียภาษีและกรมสรรพากรเอง เพิ่มช่องทางการชำระผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผู้เสียภาษีที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ตทางเว็บไซต์กรมสรรพากรที่ <http://www.rd.go.th> สามารถเลือกช่องทางการชำระภาษีได้เช่น ชำระผ่านเครื่องฝากถอน-ถอนเงินอัตโนมัติ(เอทีเอ็ม) เฉพาะภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาการชำระผ่านระบบ e-Payment หรือชำระผ่านระบบ Tele-Banking

และชำระผ่านระบบ Mobile Phone รวมทั้งชำระทางอินเทอร์เน็ต ชำระผ่านเคาน์เตอร์ เซอร์วิส ของธนาคาร และชำระโดย Pay at post

กรมสรรพากรได้พัฒนาระบบงานในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านทาง อินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้เสียภาษีสามารถยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต โดย สำนักบริหารการเสียภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์ กรมสรรพากร เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการ จัดเก็บภาษีประเภทต่างๆ ได้แก่ ภ.พ.30, ภ.พ.36, ภ.พ.40, ภ.ง.ด.1, ภ.ง.ด.2, ภ.ง.ด.3, ภ.ง.ด.50, ภ.ง.ด.51, ภ.ง.ด.52, ภ.ง.ด.53, ภ.ง.ด.54 และ ภ.ง.ด.55 ในด้าน การชำระเงินก็สามารถเลือกใช้บริการจากธนาคารพาณิชย์ที่เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
ธนาคารเอเซีย จำกัด (มหาชน)
ธนาคารซีทีแบงก์ จำกัด
ธนาคารมิซูโฮ คอร์ปอเรต จำกัด
ธนาคารซูมิโตโม มิตซูบิ แบงกิ้งคอร์ปอเรชั่น
ธนาคารดอยช์แบงก์ จำกัด

2. คืนเงินภาษีอากร

การคืนเงินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรมสรรพากรนำเอาที่มาใช้ส่งพิมพ์เช็ค อัตโนมัต เมื่อประมวลผลเสร็จ และจัดส่งทางไปรษณีย์ในนามของผู้เสียภาษี นอกจากนี้ ในปีภาษี 2546 เป็นต้นไปผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ยื่นแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 90 และ ภ.ง.ด.91 และขอคืนภาษีผ่านอินเทอร์เน็ตจะได้รับคืนภายใน 1 เดือน ด้วย ส่วนการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มนั้นได้ปรับปรุงวิธีการจ่ายคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณี ประกอบส่งออกที่ดีที่ยื่นแบบ ภ.พ.30 ทางอินเทอร์เน็ต โดยจะนำเข้าบัญชีเงินฝาก

ของผู้ขอคืนโดยตรง ซึ่งเป็นการลดขั้นตอนไม่ต้องถอนเงินผ่านสำนักสรรพากรพื้นที่สาขา (อำเภอ)

3. บริการกฎหมาย ข้อมูลข่าวสาร e-Tax info และการให้บริการดาวน์โหลดแบบแสดงรายการ

กรมสรรพากรได้เปิดบริการกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ Online Real Time ให้ผู้เสียภาษีทั่วไปสามารถบริการผ่านทางอินเทอร์เน็ต e-Taxinfo และหรือผ่านทาง e-Mail ได้ทันที โดยผู้เสียภาษีที่เป็นสมาชิกไม่เสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด ทำให้ผู้เสียภาษีสามารถรับทราบกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารต่างๆ โดยไม่ต้องมาที่กรมสรรพากรได้ตลอดเวลาพร้อมกันทั่ว

ประเทศ นอกจากนี้ผู้เสียภาษีสามารถติดต่อกับหน่วยงานสรรพากรในรูปแบบ e-form เพื่อใช้ยื่นผ่านอินเทอร์เน็ตได้ 365 วัน จากนโยบายสู่การปฏิบัติที่ผ่านมา กรมสรรพากรมีนโยบายที่จะพัฒนาระบบงานบริการอย่างต่อเนื่องเพื่อบริการประชาชนอย่างดีที่สุด โดยการอำนวยความสะดวกอย่างรวดเร็ว และเป็นมาตรฐานสากล ดังนี้

1. ให้บริการคัดค้นข้อมูลการเสียภาษีของตนเองทางอินเทอร์เน็ต
2. ให้ใช้เลขประจำตัวแห่งชาติกับผู้เสียภาษีทุกประเภท
3. ให้บริการขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษีออนไลน์ทุกประเภท
4. ขยายการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีทางอินเทอร์เน็ต ให้ครอบคลุมทุกประเภทภาษี
5. ปรับปรุงระบบคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มผ่านระบบธนาคารให้ผู้ขอคืนประเทศจากส่วนกลางเพียงจุดเดียว
6. ขยายช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีทางไปรษณีย์
7. ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลผู้เสียภาษี และเชื่อมโยงข้อมูลแบบออนไลน์กับหน่วยงานอื่นเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานและการบริการผู้เสียภาษี

ทิศทางและแนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคต

1. กรมสรรพากร จะสร้างยุทธศาสตร์ในเชิงป้องกัน (Security Strategy) สำหรับเรื่องที่สำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะต้องบรรจุไว้ในแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกรมสรรพากร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2546-2548) เพื่อที่จะรองรับการพัฒนานโยบายความปลอดภัยเทคโนโลยีสารสนเทศกรมสรรพากร โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 เป็นต้นไป เพื่อที่จะสามารถปรับให้คล่องตัวและสอดคล้องกับสถานการณ์ได้ในระยะที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง

2. กรมสรรพากร จะมุ่งไปสู่การปฏิรูปเชิงกลยุทธ์ของหลักการพื้นฐานของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีหลักการพื้นฐาน 4 ประการ คือ หนึ่ง การยึดถือประชาชนเป็นหลัก สอง การให้ความสำคัญกับความรู้ สาม การทำงานร่วมกันภายในหน่วยงานของรัฐบาล และ สี่ การร่วมมือกับภาคเอกชน โดยจะกำหนดนโยบายของกรมสรรพากรยุคอิเล็กทรอนิกส์ (e-Revenue) มีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลยุคอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารรัฐกิจและให้บริการแก่ประชาชน นอกจากนี้จะสนับสนุนและอำนวยความสะดวก (Facilitation) ให้กับกิจกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจอย่างเต็มที่

3. กรมสรรพากร จะสนับสนุนและดำเนินการในมาตรการต่างๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อกิจกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐและภาคเอกชนและผู้เสียภาษีอากร โดยมีเป้าประสงค์ในการสร้างความมั่นใจ (Trust and Confidence) ให้เกิดขึ้นทั้งในส่วนของผู้เสียภาษีอากร รวมทั้งจะให้ความสำคัญในลำดับต้นสำหรับการสร้างโครงสร้างทางกฎหมาย (Legal Infrastructure) และการรักษาความมั่นคงปลอดภัย (Security) ในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเร่งรัดการดำเนินการและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นต่อกระบวนการส่งเสริมการพัฒนาดังกล่าวอย่างเพียงพอและทันการณ์

บทสรุป

การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ถือเป็นยุทธศาสตร์ทางการค้า (National Trade Strategy) ที่สำคัญของประเทศไทย ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และ 10 ที่จะรองรับการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศที่สามารถปรับให้คล่องตัวและสอดคล้องกับสถานการณ์ได้ในระยะที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้โดยส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์รายสาขาที่จะเอื้อต่อการส่งออก การค้าบริการ และการบริโภคภายในประเทศกรมสรรพากรเป็นหน่วยงานราชการระดับแนวหน้าที่พัฒนาและบูรณาการด้าน ICT อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามกรอบนโยบายพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ปี ค.ศ. 2001-2002 (ฉบับที่ 1) และนโยบาย IT 2010 (ฉบับที่ 2) ในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นสังคมและมีเศรษฐกิจที่อยู่บนพื้นฐานของความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และเป็นองค์กรนำร่องตามนโยบายรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) ในภารกิจหลักด้านการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากร และการให้บริการแก่ประชาชนผู้เสียภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในแต่ละปีนั้นจะมีการกำหนดเป้าประมาณการเพิ่มขึ้นทุกปีตามลำดับ ในภารกิจของกรมสรรพากรที่บริหารจัดการ ควบคุม ดูแล และบริการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษี ภายใต้พันธกิจและยุทธศาสตร์ของการปฏิบัติและดำเนินการตามโครงสร้างหน่วยงานราชการ กรมสรรพากร มีการพัฒนาการด้านต่างๆ มาโดยตลอดเป็นเวลายาวนาน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน เป็นตัวเร่งให้มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานของกรมสรรพากรด้วยการประยุกต์ใช้งานระบบสารสนเทศเพิ่มมากขึ้น เน้นที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการตัดสินใจ และให้บริการ เน้นที่ตัวประชาชนและความรู้เป็นหลัก มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเป็นแกนหลัก เพื่อพัฒนาระบบงานให้รองรับการบริหารงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ระบบการจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Database Management System), ระบบงานด้านภาษีอากร (Tax Applications) และระบบงานผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Web

Applications) ผลักดันให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นหน่วยงานรัฐที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทยเป็นที่ประจักษ์และก้าวไปสู่ระดับโลก

งานด้านระบบสารสนเทศของกรมสรรพากรในปัจจุบันอยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบ ของ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมสรรพากร ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการวางแผนงานและกำหนดนโยบายด้านสารสนเทศขององค์กรทั้งหมดทั่วประเทศ การใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์ในลักษณะดังกล่าวนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ดีมีความเป็นมาตรฐานในระดับที่เพียงพอและเชื่อถือได้ ในขณะนี้กรมสรรพากรกำลังบริหารจัดการในส่วนนี้ เพื่อเป็นหลักประกันในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปอย่างมีความพร้อม มีเอกภาพ มีทิศทางที่ชัดเจน และมีความมั่นคงปลอดภัยอย่างเต็มที่ จึงกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านความปลอดภัยเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้การดำเนินนโยบายพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดให้มีกลยุทธ์การพัฒนาในด้านระบบภาษีอากร คือ ศึกษาแนวโน้มของระบบการค้าและผลกระทบอันอาจเกิดขึ้นกับการจัดเก็บรายได้ของรัฐ ทั้งนี้โครงสร้างภาษีในอนาคตอันเกี่ยวเนื่องกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความสม่ำเสมอ (Consistency), ความเป็นธรรม (Non-discrimination) และความเป็นกลาง (Neutrality) โดยรักษาสสมดุลระหว่างรายได้ที่รัฐพึงจัดเก็บเพื่อทำนุบำรุงบ้านเมืองและประชาชนกับการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ยังต้องปรับตัวอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถทันสถานการณ์และพัฒนาขีดความสามารถจัดการกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้ ตรวจสอบ ศึกษาและมีจุดยืนที่ชัดเจนในเวทีเจรจาทางด้านภาษีพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศอย่างเต็มความสามารถและในมิติของเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับอนุสัญญาภาษีซ้อนระหว่างประเทศ (Double Taxation) และข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ (FTA) ที่ประเทศไทยได้ลงนามข้อตกลงกับประเทศต่างๆ

ภาคผนวก

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

1. หนังสือ “สำรหน้ารู้ การแลกเปลี่นเงิน” โดย สำนักกฤษฎ์และกำกับการแลกเปลี่นเงินสายตลาดการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2546
2. หนังสือ “พิชัยสงคราม E-Commerce” โดย นกคล กมลวิลาศเสถียร จัดพิมพ์โดย บริษัท ซีเอดีเคชั่น จำกัด (มหาชน) ปี 2544
3. Website
 - www.ictlaw.thaigov.net/ictlaws.html
 - www.ecommerce.or.th
 - www.amlo.go.th

ริเริ่มสนับสนุนการจัดทำโดย

คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการและ ภาครัฐ ภายใต้คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร

1. นายมนู อรดีดลเชษฐ์	ที่ปรึกษา
2. รองศาสตราจารย์ดรชิต มาลัยวงศ์	ประธานอนุกรรมการ
3. นางสาววิลาวรรณ วนดุงค์วรรณ	อนุกรรมการ
4. นางเจริญศรี มิตรภานนท์	อนุกรรมการ
5. นายอาณัติ สัมคเดช	อนุกรรมการ
6. นางสาวสิบพร ถาวรฉันท	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์
(นายวุฒิไกร ลีวีระพันธุ์)	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนกรมสรรพากร
(นายรัช นิมนวลศรี)	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
(นายคมสัน เหล่าศิลปเจริญ)	อนุกรรมการ
12. นายสมนึก คีรีโต	อนุกรรมการและเลขานุการ
13. นางสาวธันวดี สุนตนันท์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
14. ผู้แทนศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์
และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

ที่ปรึกษา

- ศาสตราจารย์ ดร.ศักรินทร์ ภูมิรัตน์
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
- ดร.ทวีศักดิ์ กออนันตกูล
ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
กรรมการและเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- ดร.ชฎามาศ ธุวะเศรษฐกุล
ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ทีมงาน

1. นางสาวศุภรดา วายุภาพ	หัวหน้าสำนักงาน
2. นางสาวกนกอร ฉวาง	ผู้ช่วยนักวิจัย
3. นางสาวพรพิกตร์ สติเวโรจน์	ผู้ช่วยนักวิจัย
4. นายปวิวัติ อุ่นเรือน	ผู้ช่วยนักวิจัย
5. นางสาวปิยธิดา ปลอดทอง	ผู้ช่วยนักวิจัย
6. นางสาวญาณิศา ธีระบัญชา	ผู้ช่วยนักวิจัย
7. นางสาวอุทัยวรรณ จิตต์ศิริ	ผู้ช่วยนักวิจัย
8. นายปริญญ์ สุวรรณชินกุล	นักวิเคราะห์โครงการ
9. นางสาวอิสราวัชร ปางพถุณินันท์	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
10. นางสาวรจนา ล้ำเลิศ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ร่วมกับ

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

73/1 ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 02-644-8150..9 ต่อ 670

โทรสาร 02-644-6653

**Ministry of Information and Communication Technology
and**

Electronic Transactions Commission Secretariat

National Electronics and Computer Technology Center

National Science and Technology Development Agency

Ministry of Science and Technology

73/1 Rama VI Rd., Ratchathewi, Bangkok 10400, THAILAND

Tel. +66 (0)2-644-8150..9 ext. 670

Fax. +66 (0)2-644-6653

ISBN 974-229-722-3

9 789742 297220

กรมเผยแพร่

<http://www.mict.go.th/>
<http://www.nectec.or.th/>
<http://www.etcommission.go.th/>